

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Eulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej

Fél évre ... 480 Lej

Negyed évre ... 240 Lej

Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej, vasárnap 6 lej.

Bucarestiben 50 banival f. b

Békebarátok

gyilktek össze a francia földön. hogy a világ legsúlyosabb és leg-
 tőbb, egyben legaktuálisabb
 problémájáról tanácskozzanak: a
 békéről. Természetesen minden
 jószándéku ember csak sikert
 kívánhat annak a törekvésnek,
 amely békességet és megegye-
 zést akar teremteni az emberek
 között. Mindeme jókívánságok kö-
 zepette azonban önkéntelenül fel-
 vetődik az a kérdés, vajjon ma
 már elképzelhető-e a szó teljes
 értelmében vett igazi békesség a
 világon szerteszét, amikor még
 most is azt a szomorú igazságot
 állapíthatják meg a föld különböző
 pontjain élő népek és embe-
 rek, hogy nagy és látogó ír,
 szinte megmászhatatlanak, áthi-
 dalhatatlanak látszó szakadék
 látog népek és népek, emberek
 és emberek között.

Valódi béke az, amikor a
 világ népeinek nagyrésze minden
 jogok hián tangeti robotos életét
 csak keveseknek adott meg,
 hogy jogok birtokosa legyen. Az
 ilyen béke aligha lehet igazi, lel-
 tekben mélyen gyűlölet és ter-
 nékeny béke. Mindaddig, amíg
 az egyik fél csak parancsol, a
 másik pedig ellenvetés nélkül en-
 telmeskedni kénytelen, az csak
 a parancsoló szemében lehet bé-
 ke, az engedelmekedélen alig-
 ta. De nagyon kevésbé való-
 színű az olyan pacifizmus sikere,
 amikor a béke rázslaját épen
 azok a férfiak lobogtatják ma is,
 akik hét esztendővel a háboru-
 után, még mindig a háborús szel-
 lemet akarják fenntartani s fenn-
 tartatni.

Itt a példaj Milyen panos-ke-
 serevesen győződik ma Francia-
 rszág a maga önkitalta béke su-
 lyos béklyói közepette. milyen
 fájdalmasan fájdalom a „tigris”,
 amikor népe és országa súlyos
 veszedelmét látja és érzi. Messzi-
 hangzó, a lelkek gyökerébe har-
 sonázó ez a mélységes jajpa-
 nasz, amelyet pedig a rosszul
 megcsinált papirosbéke robban-
 tott most ki. És a panaszos jaj-
 szó nyomán feltámad a remény a
 világ népeiben; talán elérkezett
 az idő, amikor a békeszerződések
 súlyosan lebilincselő álbékéje ho-
 lyett az igazi béke lesz ura a
 lelkeken és embereken.

Ugy lehet, hogy a tisztultabb
 lelji, nemesen érző emberek kere-
 kednek most felül, az ő ajkukról
 hangzik fel a diadalmas szózat;
 egyenlő népek, egyenlő emberek,
 egyenlő jogok. Adják meg min-
 denkinek a maga jogait, a másét
 senki sem kívánhatja. Mert mind-
 addig, amíg ezt az elvet a gyá-
 korlati életbe át nem ültetik, ba-
 josom lehet igazi pacifizmusról

beszélni — A pacifista-kongressz-
 szuson bizonyára nagyszorú szö-
 noklatok hangoznak el a békéről.

de ezek a szövegek remekművek
 csak haft sébajtások azokhoz a
 keményen pattogó parancsokhoz,

amelyek a mi kor szellemében
 — úgy látjuk — szinte kivésho-
 tetlenül vannak beágyazva.

Goldis miniszter lemondásra készül.

Hír szerint visszavonul a politikai élettől — A konkordátum aláírása. — A Cuza
 párt kettészakadása.

(Bucuresti, augusztus 9). A Ro-
 mania című lap megbízhatóan mon-
 dott értesülése szerint közli, hogy
 Goldis László kultuszminiszter a kö-
 zeli hetekben lemond állásáról és
 teljesen lemond a politikai működés-
 ről. Minden tevékenységét ezután az
 Astra kulturális egyesületnek fogja
 szentelni. A lap tudni véli, hogy Gol-
 dis kultuszminisztert erre az elhatá-
 rozásra az a körülmény szököttá,
 hogy a kormány elhatározta magát
 a konkordátum megkötésére. Miután
 a konkordátum-megegyezés nem fedi
 a kultuszminiszter álláspontját, le-
 vonja a konkvenenciákat és lemond
 miniszteri tiszttségéről.

Holnap minisztertanács lesz, a
 melyen Averescu tábornok elutazása
 előtt utoljára vesz részt. A miniszter
 elnök különben tegnap Szovatán
 tartózkodott, ahol audiencián jelent
 meg. Mária királyné előtt, aki a mi-
 niszterelnököt ebédre is látta.

Goga Octavian belügyminiszter
 megkezdte szabadságát. Külföldi ut-
 járól csak szeptember 10-ikén fog
 visszatérni. Tavolléte alatt Garoflid
 földművelésügyi miniszter helyettesíti
 A belügyminiszter felhívta az ösz-
 szes prefektusokat, hogy tanulmá-
 nyozzák az új közigazgatási refor-
 mot hogy ősszel amikor a prefektu-
 sokat országos kongresszusra hív-
 ják, előterjesztéseket tehessenek a re-
 form-törvény módosítására vonatko-
 zólag.

A kormány már kijelölte azokat
 a delegátusokat, akik a népszövetség
 szeptemberi kongresszusán Romá-
 niát képviselni fogják. Mitileneu kül-
 ügyminiszter személyesen vesz részt
 a konferencián, akít Dianu külügymi-
 niszteri sajtófőnök és Arion osztály-
 főnökök kísérnek el. Ezenkívül Titu-
 lescu londoni követ s Perescu Com-
 nen svájci követ is résztvesznek Ro-
 mania képviselőletében a népszövetségi
 ülésen.

A Politca jelenti, hogy a román
 fascista párt, a Cuvantul gárdájával
 együtt közelebről döntő értekezletet
 tart, amely maga után vonja az anti-
 szemita liga végleges szakadását.

A parasztpárti vezérek olanesti-
 konferenciáját tegnap befejezték. —
 Ezen a konferencián megállapították
 azoknak a képviselőjelölteknek a
 névsorát, akik az időközi választáso-
 kon a nemzeti párt, illetőleg a pa-
 rasztpárt programjával fognak fel-
 lépni. A jelöltek névsora a követke-
 ző: Buzeu: Joanitescu, Bucuresti:
 Pan Halina, Jalomnita: Raducanu

parasztpárti jelöltek, Biharmegyé-
 ben: Lázár Aurél dr., Galatban Jo-
 nescu nemzeti párti jelöltek. Kimond-
 ták, hogy ezeken a választásokon a
 nemzeti párt és a parasztpártnak az
 általános választásokra kötött kar-

telje bir érvényrel s ezért a parasz-
 párt a nemzeti párti jelölteket fogja
 támogatni. Michalache egyben kö-
 zölte a parasztpárti vezérekkel, hogy
 a fuzió ügyében még nem kapott
 semmiféle választ.

Kedvező kölcsönajánlat Aradnak

Az ajánlattevő aradi orvos nyilatkozata a dollár-
 kölcsön feltételeiről.

(Saját tudósítónktól.) Mindna-
 gyobb érdeklődést kelt Aradvá-
 ros egymillió dolláros kölcsöné-
 nek az ügye az aradi polgárság
 körében s most már érthető kíván-
 tsággal várja mindenké a külföldi
 tőke aradi vetétkedésének az
 eredményét. Legutóbbi számunk-
 ban részletesen beszámoltunk a
 két újabb ajánlatról, amelyet dr.
 Erdős Sándor aradi orvos utján
 Vágó és Társa budapest—bécsi
 bankház és dr. Presszler Jenő bu-
 dapesti bankbizományos nyújtott
 be. Mindkét ajánlat mögött termé-
 szetesen külföldi, erős tőkecso-
 portok állanak. Ma felkerestük
 dr. Erdős Sándort, aki a kölcsön
 ügyére vonatkozólag a következő
 újabb fejleményeket mondotta el:

— Miután az Ispravnic György
 vasutigazgató által közölt feltéte-
 lek a lapokban nyilvánosságra ju-
 tottak, azonnal távirati érintkezés
 be léptem megbizóimmal, akik-
 ket közöltem a feltételeket. Ma
 kaptam választ erre vonatkozó-
 lag. Mindkét ajánlattevő közli ve-
 lem, hogy a meghatalmazás kiadá-
 sáig részletekbe nem bocsátkoz-
 nak, a közölt feltételek nyomán
 azonban előre lezögezik, hogy
 ők annát feltétlenül előnyösebb
 ajánlatot tudnak tenni. S mivel a
 meghatalmazás nem jár semmié-
 le költséggel vagy kötelezettséggel,
 azt hiszem röviden megindul-
 hatnak a tárgyalások s akkor
 már részletes ajánlatról tudok
 beszámolni.

— A Vágó és Társa bankház, a
 melynek a külföldi összekötteté-
 set általánosan ismertek, még né-
 hány kérdést is feltesz. Szeretné
 ismerni a város álláspontját arra
 nézve, hogy milyen feltételeket
 tart előnyösebbnek, mennyi idő
 alatt és milyen formában —
 amortizációs vagy törlesztéses
 formában — akarja-e visszafizetni
 és milyen biztosítékot nyújt a vá-
 ros az egymillió dollárra. Ezekre

természetesen a felhatalmazás meg-
 adásáig nem válaszolhatok.

A városházán nyert informá-
 ciónk szerint az összes eddig be-
 érkezett ajánlatokat egy referens
 nek adja ki a város vezetősége,
 aki majd tüzetesen átvizsgálja
 mind egyiket a beható tanulmányo-
 zás után jelentést tesz a város ve-
 zetőségének. Ezután kerül majd
 részletes megvitatásra az ügy s
 végül a tanács dönt majd, hogy
 melyik ajánlatot tartja legelőnyö-
 sebbnek Arad polgárságára s a
 város jövő boldogulására nézve.

Háztulajdonosok a rekvizálás megszűntetéseért

(Saját tudósítónktól.) Miből
 már említettük, a háztulajdonosok
 szövetségének országos központ-
 ja Bucarestiben elhatározta, hogy
 a háztulajdonost korlátozó min-
 dennemü intézkedés végleges meg-
 szűntetése tárgyában a csatolt
 területeken országos kongressz-
 szust fog tartani.

Az első kongresszus augusztus
 elsején Nagyváradon volt, a
 második pedig augusztus 8-án
 Temesvárott, a bucaresti-i köz-
 pont delegáltjának. — Costescu
 kapitány és Pavelescu Dima con-
 stelier — jelentésében. A zsufolá-
 ság megtelt városláza nagyter-
 mében a közgyűlést dr. Cioban
 temesmegyei országgyűlési kép-
 viselő és a temesvári háztulajdo-
 nosok szövetségének elnöke nyi-
 totta meg, üdvözölte a bucaresti-i
 küldötteket és az aradi szövetség
 részéről megjelent dr. Steinitzer
 Pál delegátust.

Feszült figyelemmel hallgatta
 a közönség az előterjesztéseket s
 az előzőleg megállapított határo-
 zati javaslatokat egyhangulag el-
 fogadta. Aradon a kongresszus
 1926. október havában lesz, ame-
 lyen az ország összes szövetségei
 kiküldötteik által képviselve lesz-
 nek.

Aradi ifju végigélte a forrongó Páris rémnappjait,

A frankzuhanás megtébolyította a párisi népet. — Nappal kegyetlen idegen-üldözés, éjszaka fékevesztett tombolás.

(Saját tudósítónktól.) A kétségbeesés és izzó gyűlölet négy hétig tartó szomorúságából ma Aradra érkezett haza egy aradi fiatalember, H. Árpád, aki előbb egy mély, felszabadulásnak örvendő sóhajjal vezette be Páris sulyos napjainak megdöbbentő történetét:

— Eleinte semmi komolyabb dolgot nem történt, — kezdte a Párisi járt fiatalember. — Július első napjaiban azonban igen aggasztó frank esésről tanuskodtak a börze jelentések és a francia kispolgár, aki tudvalevőleg minden megtakarított pénzét a bankban kamatoztatja, kezdett ideges, türelmetlen lenni. Ezek a tünetek azonban még korántsem voltak általánosak. A bajok a munkásság bérmozgalmával kezdődtek, akiket a rendkívül érzékenyen érintett a piaci áruk lassú, de annál fokozódóbb emelkedése. A bérek felemelése természetesen újabb emelkedést idézett elő s e körülmény napról-napra ismétlődött. Junius végén már kétségtelenül érezhetővé vált, hogy minden reménynek vége, a frank katasztrófális zuhanása elkerülhetetlen.

Pánik lesz úrrá a francia népen.

— Leírhatatlan az a pánik, amely ekkor úrrá lett a lelkeken. A bankok előtt ezrekre menő síró-káromkodó s fenyegetődöz tömeg ácsorgott nap-hosszat. A zürichi jelentésekre vártak és közbe vitatkoztak, ijesztették egymást. A rentier-k kétségbeesett javeszékeléssel követelték vissza betéteiket. Páris népe heteken keresztül éjjel-nappal az uccán volt. És az újszok rendőri rovatában napról-napra jobban szaporodott az uccai inzultusok, lopások és az öngyilkosságok száma. Az ellenzéki sajtó pedig elkezdett kihasználni a felfordult helyzetet. A royalisták és kommunisták egyaránt a kormányt okolták a katasztrófális zuhanás miatt és szigorú rendszabályokat követelték a külföldi tüke manipulációja ellen. És ebbe a rettenetes, kétségbeesítő káoszban egyetlen ember erejében, egyetlen politikusi észében bíztak a franciák. Eleinte csak morogva, később már fenyegető ordítás kíséretében rugott fel az ucca ajkáról egy név: Caillaux! Caillaux!

Caillaux erőfeszítése és bukása.

— A Champs Elysée-n meghaltok, ták és respektálták a forradalmasított ucca követelő hangulatát. És Caillaux meghajolt a nép előtt és magyszabásu akciókat kezdett, amelyeknek azonban csak átmeneti hasznuk volt. De rettenetes erőfeszítéssel mégis sikerült neki néhány napra lecsillapítani a kedélyeket: a frank másnapra 17 pontot emelkedett. Ez volt azonban az utolsó fellöbbenése a nagybeteg francia frank élniakarásának. Másnapra már behalt az azónia. A börze jelentések 40 pont esést közöltek. És hiába volt minden, a frank ezután is napról-napra feltartóztatlanul zuhant tovább. Caillaux diktatóriumot követelt, de a nép már nem bízott Caillauxban és a Nagy Pénzügyminiszter elbukott.

Hajza az idegenek ellen.

— Legutóljára csak a nagy forradalom első napjaiban lehetett olyan elkeseredett, olyan véresen elszánt képe a párisi uccának, mint Caillaux bukása utáni napokon. Ekkor a sajtó

már nyíltan az angolokat vádolta a frank zuhanásának szándékos eködésével. És a francia nép nem ismert irtalmat. Az uccán borzalmas jelenetek játszódtak le. A tömeg minden idegen állampolgárt, aki nem tudta igazolni hogy állandó tartózkodási engedélye van s hogy már legalább is fél éve él Párisban, könyörtelenül felhólvart. A rettenetes bosszu különbözően az angolok és amerikaiak ellen irányult, akik mint a sáskák lepték el a francia fővárost. Ezeket a szerencsétleneket jellegzetes a magatartásuk és öltözködésük miatt már messziről felismerték és jaj volt annak az angolnak vagy amerikainak, ki a tömeg kar mai közé került. Nem tudom, történt-e azonnali halálos ítélet az ilyen veredések alkalmával, de hogy utólag többben halhattak bele a sulyos sérülésekbe, az bizonyos.

Az elkeseredésében örvönöz Páris.

— Herriot — egy nap uralma utáni — bukásának híre még jobban növelte a kétségbeesést. A pánik pedig olyannyira elhatárolódott az érzéseken, hogy az ucca már csak rabolni, fékevesztetten orgáználni volt képes. Harminc napig nem volt egyetlen ember sem Franciaországban, aki higgyt volna, megfontoltan cselekedett volna! És hiába volt rendőri és katonai

kordón, a tömeg benyomult az élelmiszer üzletekbe, lopott, rabolt és jaj volt annak a kifosztott kereskedőnek is, aki tiltakozni mert. A mulatóhelyek éjjel-nappal zsufolásig tömve. Szólt a jazzband, a franciák ittak, káromkodtak és táncoltak, ha már nagyon elkeseredtek. Hajnal felé ezer és ezer ittas ember fátorogott az uccán. És ez az idő hasonlatos volt Pompéi utolsó vécnapjához. Mindenütt csak nyomor, kétségbeesés, pusztulás és csak azért is — bacchanálja.

Valamennyire enyhült a helyzet.

— Aki csak tehetette, menekült a fővárosból. A vidéken aránylag megürített volt a helyzet, de a drágaság itt is óriási arányokat öltött. Csak egyetlen jellemző esetet említek. Saint Cyr-ban, a pályaudvari étteremben 120 frankot fizettem egy háromfogásos silány menüért, amelyért öt héttel ezelőtt 5 frankot kértek. Négy nap pal ezelőtt indultam el Párisból. De már napokkal ezelőtt lassan lecsillapodott a hangulat és Poincaré kormányra jutása óta — neki ugyanis sikerült valamennyire stabilizálni a frankot — kétségtelenül jobbra fordult a helyzet és az árak valamennyire esnek. De a kétségbeesítő nyomor keserű ízét még most is érzik a Szép-sékek hatalmas városában.

Cyklonlángos fergegeteg közeledik a Földre.

Háromszáz év múlva rettentő tűzkatasztrófa indul a világra. — Milyen lesz az időjárás augusztusban.

Sirius mester szenzációs jóslásai.

(Budapest, augusztus 9.) A nap sülteések és érzengéseket táltosa. Őszülő, szemüveges, alacsony ember: Sirius az időjós. Az ideai abnormális nyári aktualitásából budapesti tudósítónk felkeresése s beszélt vele:

— Vargha László a családi nevem. A régi „Budapest” című lap szerkesztője, Farkas Emőd és a szegény Balla Jenő, ki öngyilkos lett a multkoriban, kereszteltek el Siriusnak, tekintve, hogy ez a török testvérménzset szent csillaga s az ég egyik napóriása. Így lettem én Sirius, időjós. Bizony, már husz esztendeje jóslgatom az időjárást, még pedig pontosan. A jóslataim mindig teljesültek, az idén is, tessék csak megnézni a január eisején megjelent lapszámomat.

Igaza van. Mind beváltak megjelölt pontossággal. Augusztus hónapra a következőket állapítja meg:

— Nagyot javult az időjárás. E hó 8-tól kezdve 22-ig meleg, szép idő lesz, örülni fognak a nyaralók is, csak itt-ott jönnék közbe apró zivatarok. Augusztus 23-tól viharos szelek vonulnak át Középeurópán, a hó végén pedig cyklonszerű viharok tombolnak Európában, de szeptember ismét több szép, meleg napot ígér a két középső hetében, azután 24-ike körül lehűlés következik. Október csapadékos jellegű, ködös, esős, egy-két enyhe nap, de 20-ika körül éjjel fagy. November: köd és viharos szél, November 16-án beáll a tél. A földművelők vigyázzanak: Korán kell vetni az idén.

mert hideg, száraz télnek lesz s a gyenge őszi vetést lefagyasztja. Karácsony és újév táján erős havazás. Egyebekben az 1927. évre is erős, száraz telet jóslok.

Hm! Miből állapítja meg mindezeket? A napfoltokból, meg a hold működéséből, azt mondja, a felhők jelentkezési formájából és természetéből. A sűrű felhő szárazságot jelent, a szállás-fehér vihart, a mélyfelhő pedig, mely az egész eget beborítja, zivart hoz. A kis, fekete, toronyszerű felhő gyors zivatarokat a hirtelen és ezt jelentik a hajszálszerű, finom felhőcskéik is. A fehér, mély felhő napdelelőn háromnapit leültet jele. Sűrű pontok, felhőlábak, lenyírfelkők óriási szárazsággal járnak, az összességüörödött felhő mindig meleget, a szállás pedig hideget, szelet és vihart jelent. A bárányfelhők meleg zivartart jeleznek. A nagy, sárga napudvar országos esőzést jelent; ha pedig délből kékezzsinúl a napudvar, — akkor rendszeren egy hétig tartó, hűvös idő várható.

Gondolkozásra valló, hármast ránc vonódik a homlokára, ahogy nyugodtan, biztosan, meggyőző erővel beszél:

— Az árvizek nagy szárazságot vonnak maguk után, kevés hó lesz, száraz hideg. Élénk látomásaim vannak. Az ablakokon vastag, szőnyegszerű jégvirág. Cyclonok és földrengések következnek a közeljövőben s egész Európa megsínyli a természeti jelenséget. Háromszáz év sem választ el egy rettentő világkatasztrófától: 2205-ban iszony-

tűzkatakizma csap le ránk, a fák meggyulnak és az épületek lángbaborulnak a naphőségtől, az emberek a föld alá menekülnek s barlangok mélyén várják meg a hőhullámok elvonulását. Tűzkor-szak jön! És legelőbb Amerikát pusztítja el a cyclonlángos fergegeteg.

Ugy beszél róla, mint feltétlen pozitívumról.

Eltemették

Costina Jenő dr.-t.

Marsianus lustrum megkapó gyászbeszéde az elhunyt aradi ügyvédéről.

(Saját tudósítónktól.) Dr. Costina Jenő, Arad társadalmának osztatlanul nagy részvétele mellett helyezték örök nyugalomra vásánap délután. A fiatalon elhunyt, rokonszenves és kitinő aradi ügyvéd koporsóját a megye és a város számos előkelősége vette körül. Az egyházi szertartást Popovicz Alexa görög keleti román lelkész végezte, aki-nek Turicu és Codreanu lelkészek segédkeztek. Turicu Calus mondott gyönyörű és magas színvonalú beszédet, majd dr. Marsianus lustrum, az aradi ügyvédi kamara dékánja beszűztatta az elhunytat. Dr. Costina Jenő egyszerű papi család gyermeke volt, aki sok nehézséggel keresztül juttott el az előkelő aradi ügyvédi irodáig és a képviselőiségig — mondotta Marsianus — s minden lépésében a szorgalom és a becsületesség jellemzte. Tatu János, az Aradai Kereskedelmi részvénytársaság igazgatója a vállalat nevében beszűztatta annak alapítóját és első igazgatósági elnökét. A görög keleti román teológia énekkara énekelt gyász-dalokat, majd a négyfogatú gyászhintóra helyezték az elhunyt koporsóját, amely előtt egy koszorúkkal roskadásig megtelt gyászkocsi haladt. A gyászmenet a Str. Horia (Széchenyiuccán), a Strada Consistorului (Batányiuccán) és a Strada Marasesti (Kossuthuuccán) át haladt a felső temetőbe, ahol megváltó jelenetek között bocsájtozták alá a sírgödörbe dr. Costina Jenő koporsóját. A temetésen az ügyvédi kar majdnem valamennyi tagja megjelent, de résztvett azon a város és a megye vezetősége is dr. Rotu János főpolgármesterrel és Petrutiu Aron megyoi szolgálati főnökkel az élén. Megjelentek azonban a temetésen Costina szűkebb patriája is, meg azok az egykori 28 osztrák-magyar hadseregbeli vadászzászlóaljban szolgált román bajtársak is, akikkel együtt katonáskodott dr. Costina Jenő: dr. Babuta Todor kamarai képviselő és orvos, Darula József kereskedő, Dorca Savu igazgató, Lutal Constantin kereskedő, Iva Pavel szigorló orvos, Bogdan Pavel és Kelemen Kálmán állomásfőnök, de ott volt még igen sok fősolgabíró, közsegi jegyző, tanító és a jószásgazdálkodók tekintélyes része, akik valamennyien igazi részvételt átérezték azt a nagy vesztést, amely Costina Jenő tragikus elmulásával, Aradváros és Aradmegye társadalmát érte.

Otszáz válóper Aradon.

Valóságos válási járvány döl, különösen a fiatal házások között.

(Saját tudósítónktól). Nem fontosak az okok, a lényeg is mellékes, de maga a tény már igen elszomorító jelenség. Ebben az esztendőben a mai napig összesen 500 válókeresetet iktatott be Boda bácsi, az aradi törvényszék iktatója. És ennél a félezres jubileumnál meg kell állni, meg kell döbbsenni egy percere. Mert a válókeresetek ilyen roppant nagy száma, sajnos, már nemcsak statisztikai esemény, de körtünete, hogy usz mondjuk, tragikus eseménye is 1926-nak.

1906-ban összesen 11 válási ítéletet mondott ki az aradi törvényszék. Ez átlagos szám volt 1914-ig. A háboru alatt ezután hossz állt be ezen a téren is s 1916-ban már 87 „holtodiglan-holtomiglan” nagyszerűségét hazudtolták meg a törvényszéki tárgyalóteremben szenarirozott szomorú finálék. A válási ítéletek hót kövér esztendője azonban csak 1919 elejével kezdődött meg igazán. A poros iktatókönyvek tanúsága szerint 1919-től kezdve alig mult el nap, hogy legalább egy válókereset ne érkezett volna a törvényszékhez! És ez a szám szinte évről-évre emelkedett. A félezres jubileummal kapcsolatban munkatársunk ma meglátogatótt egy aradi ügyvédet, híres váló-specialistát, aki azonban igen természetesnek találta ezt a mezdöbbsenő körtünetet.

— Nézze kérem — mondotta az ügyvéd — tragikus felfogásban való, sággal fikció ez az egész eredmény. Szerintem például egyáltalán nem sok, sőt csodálkozom, hogy ebben az esztendőben még csak 500 házaspár gondolt válásra. Elismerem azonban, hogy önök méltán döbbsennek meg ezen a „szomorú eseményen”. De higgyék meg, ezt csak a szám nagysága teszi, míg a dolgok lényege korántsem indít már kétségbeesésre. Előjáróban le kell szögez-nem, hogy a válások nagyrésze gazdasági kényszerből történik. A fiatalok megszeretik, megkiváncsiák egymást és aztán — minden megfontolás nélkül — Hütele Balázs módjára a pap elé mennek. Nem számolnak azzal, hogyan és hol fognak lakni, miből fognak élni. Természetes aztán, hogy a mézeshetek multával a nélkülözés súlyos problémává nő, amit aztán úgy akarnak megoldani, hogy szétválnak. És higgyék meg, ha az ügyvéd nem volna ember, de kórházban pszichológus is egyuttal hát már a válóperék idei ötezres jubileumáról beszélhetnének.

Hogy pedig komposabban világítsuk rá a legtöbb válás tulajdonképeni és részletes okaira, az legtöbb említett gazdasági kényszer kiindulási pontjához kell visszatérni. Első és legfontosabb bástyája a boldog házasság biztonságának a — lakás. Ez pedig igen szűkén van, vagy a legtöbb-ször egyáltalán nincs. De mert pénz sincs, hát berendezést sem tudnak vásárolni a fiatalok, akik ilyenformán aztán kénytelen-kelletten a „negyennyolcas felfogá-su” anyósnál laknak, ameddig — kórháznak ugyans. Nem akarok rossz vicceket mondani a tisztelt anyósokra, de az már patológiai

tünet, hogy mindenki óvakodik, fél tőlük. Hatványozott mértékben ütközik ki ez az averzió a fiatal házások lelkéből, akik ösztönösen idegenkednek minden ellenőrzés-től s így igen hamar ráunnak a félre nem érthető szemrevetással felszerelőzött étkezőeszközökre és a konyhából átengedott usz divány-nyoszolyára.

— Egy másik rendkívül fontos ok, amely különben teljesen érthetetlen körtümeny s aligha szol-

Gajda tábornokot nyugdíjazták.

A tábornoki vizsgálóbizottság megállapította, hogy a cseh vezérkar volt főnöke francia katonai okmányokat adott át egy orosz tábornoknak, akitől pénzt kapott.

Fantasztikusnak bizonyult a Gajda elleni mérénylet hire.

(Prága, augusztus 9.) Az e fantasztikusnak látszó leleplezés, amelyet Karlyk dr., Gajda tábornok egykori adjutánsa tett a volt vezérkari főnök ellen tervezett mérénylet dolgában, nagy hullámokat vet a cseh politikai életben. Érdeklődéssel várták minden okláról a fejleményeket, végül azonban hivatalos részről erősen letompítják a leleplezés szenzációját. A nemzetvédelmi miniszterium ugyanis ma a következő hivatalos jelentést adta ki:

A prágai országos katonai parancsnokság 1923-ban jelentést kapott, hogy Jirikovszky Frigyes hadnagy Prágában ügyfelfősségi kísérletet követett el s súlyosan sebesült állapotban az egyes számsz hadosztály kórházában fekszik. A kiszállított vizsgálóbizottság előtt a súlyosan sebesült hadnagy hosszú történetet mondott el, hogy

orosz fogságban megismerkedett egy Stankovics Radko nevű del-máttal és a Moszkvában lakó cseh nemzetiségű Prohászkaival.

Mind a ketten a csehszlovák mozgalm ellen dolgoztak és arra akarták rábírni, hogy a foglyok között agitáljon az oroszországi csehszlovák légióba való belépés ellen. Ezenkívül felszólították, hogy a csehszlovák mozgalom vezetőit tegye el láb alól. Jirikovszky látszólag beleegyezett, azonban maga is belépett a csehszlovák hadseregbe. 1923. januárjában

Stankovicsól levelet kapott, amely Laibachban volt kelteve, Ebben a levélben Stankovics felszólította, hogy Gajdát tegye el láb alól.

Ez a felszólítás nagy lelkifeszítés táé zett elő benne. Három nappal később Prohászkatól kapott levelet, hogy

ló lenne eltávolítani Benest, Pa-teidit, Girsát, Davidot, Bohdan Pavlut és Vozenilek tábornokot.

Erre elhatározta, hogy Sztankovicsot megöl és véget vet az egész ügynek. Stankovicsot 1923. február 7-ére találkozóira hívta meg a Bajorországban levő Furt im Walde városkába, ahol össze is

gál szociális érdekeket, hogy a szülők igen sok esetben munkanélküli, állástalan fiatalemberhez adják feleségül a leányukat s az ujdonsült vő aztán teljesen ez apósék terhére szeretné megteremteni egzisztenciáját. Komplikálja a válásoknak a kimenetelét a gyermek is. Az anya ragaszkodik a csöppséghez, az apa szintén, de a nagyszülők mindkét részről élénken tiltakoznak a „haszontalan kenyérfogyasztó” ellen. A szegény bórának aztán ezerszámú és ezertőlmekek kell lenni, hogy a rengeteg ellenérvből kiármozza az igazságot s meg-

hozza salamoni ítéletét. — A felsőbb társadalmi osztályok vákisa az egészen más. Itt csak elvértve történik anyagi okok miatt a válás. De annál többször egyéb körtümeny folytán. D'szkreten csak annyit jegyzek meg, hogy bizony a bálak, a korzó, a strand és a nyaralások igen gyakran produkálnak furcsa, kimos jeleketeket, amelyeket fináléit aztán természetesen az ügyvéd rendez meg Reithardt-felfogásban: síró-göröcsökkel, ápolásokkal és főleg igen impozáns tanu-tömeg felvonultatásával s végül a válópör ítélettel.

jötték. A határmenti erdőbe mentek és amikor Jirikovszky kijelentette, hogy gem hajlandó Gajdát megölni,

veszekedni kezdtek, mire Stankovics revolvért ráutott. Jirikovszky megragadta kezét, elvette tőle a fegyvert és asyonkötte Stankovicsot.

Aztán eldobta a revolvért és gyalog Babilon községbe ment. Innen Pilsenbe utazott, ahol két napig tartózkodott. Pilsenből Prágába utazott, ahol csak megsebesült és a kovés következtében megvakult.

Hivatalosan nyomozni kezdett a katonai parancsnokság a holttest után, azonban

sem a hullát, sem egyéb nyomát az állítólagos gyilkosságban nem találta meg.

Mintihogy bajor részről sem tudták a hullát kinyomozni és semmitem bizonyította Jirikovszky vallomásának valószínűségét, az egészet nem minősítették egybennek fantasztikus kitalálásnak. Ezért a további vizsgálatot beszüntették. Valótlan, hogy az esetről szóló jegyzőkönyv elveszett. A nyomozás eredményére való tekintettel nem is volt szükség arra, hogy a Jirikovszky által állítólag kikiszemelt áldozatokat értesítsék.

A ma Prágából érkezett jelentések ezt mutatják különben, hogy a Gajda-affér — legalább az első fázisában — véget ért. A Gajda elleni vádak dolgában folyó hivatalos vizsgálatot ugyanis ma befejezték és

Gajda tábornokot, a vezérkar volt főnökét nyugdíjazták.

A három tábornokból álló vizsgálóbizottság döntéséről a nemzetvédelmi miniszterium hivatalos kommunikéje ezt jelenti: A Gajda tábornok ellen vezetett adminisztratív vizsgálatot befejezték. A vizsgálat adatai szerint nem merült fel a tábornok ellen olyan tény, amelyért bírói uton eljárást lehetne ellene indítani. Gajda tábornok ma kérvényt nyújtott be nyugdíjaztatása iránt. A tábornok kérésének a kormány eleget tett.

E szákszavú kommuniké mögött rendkívül érdekes események lappanganak. Emlékeztetes, Gajda tábornokot azzal vádolták, hogy

1920-ban és 1921-ben, amikor Párisban a hadiskolát látogatta, szovjet megbízottaknak francia katonai okmányokat intattott a kezükre.

Ezeknek az okmányoknak akkor Oroszország igen nagy hasznát vette, minthogy Oroszország háboruban állt Franciaország egyik szövetségével — Lengyelországgal.

A vizsgálat bebizonyította, hogy Gajda Krakowiczky orosz tábornoknak Prágában francia katonai okmányokat adott át, amelyeket Krakowiczky lemásolt és aztán visszaadott Gajdának.

Gajda ezenkívül fontos információkat juttatott Krakowiczkynek, melyeket Párisban szerzett.

Kétségtelenül meg van állapítva, hogy Gajda Oroszországtól pénzt kapott.

Mindezek ellenére Gajdát nem lehetett Csehszlovákiában bíróság elé állítani, mert a csehszlovák törvények szerint nem büntethető az, ha valaki idegen állam terhére követ el kárkődést. A Gajdát terhelő tanuk közül a legtöbb Kelet-szibériában vannak és nem igen lehet feltételezni, hogy azok vallomását Oroszország kiadná.

— Fozvamarad a börtönök volt vezérfelügyelője. Bucurestiből jelentik: Ismeretesek azok a nagyarányu visszaélések, amelyeket Cernat őrnagy, a romániai börtönök országos igazgatója követett el azzal, hogy a gondjaira bízott alakokból közel két millió lejt sikkesztött el. A bucuresti ügyészség az igazságügyminiszter rendelkezésére már két hónappal ezelőtt letartóztatásba helyezte Cernat őrnagyot, akinek az ügyében széleskörű vizsgálat indult meg. A vizsgálat szenzációs eredménnyel járt, a mennyiben rövidesen megállapítást nyert, hogy Cernat nem egyedül követte el ezeket a sikkesztásokat, hanem részes volt azokban az ország legtöbb börtöneinek igazgatója is. Néhány nappal ezelőt Cernat ügyvédje utján szabadlábrahelyezése érdekében lefolyomádást nyújtott be a bucuresti törvényszékhez, ahol ma döntöttek a kérvény felett. A bucuresti törvényszék a rendkívül súlyos büntetésre való tekintettel azonban elutasította az őrnagy kérvényét s így Cernat továbbra is fogva marad.

Zöldkereszt, kékkereszt, sárgakereszt.

Milyen lesz a jövő háborúja. — Páncél-motor, gáz harcainak egymással. — Gáz-támadás London ellen.

(Sajtó hírlapokról) A világ háborúja alig néhány esztendő választ csak el és már a jövő háborúján tönk es fejtűket a szakértők, akik kimondották a halálos ítéletet a legutóbbi háború technikája fölött. Szerintük a jövő háborúja nem az ember, hanem a technika háborúja lesz. A repülőgép, a vegyi szerkek és a tank látszák a főszerepeket. Németország és a többi legyőzött államoknak így tehát mincsem módjukban a legközvetlenebb háborúra felkészülni, mert a békeszerződések értelmében nekik tilva van új hadirepülőgépeket, tankokat és háboruskodásra alkalmas vegyi szereket gyártani s azok használatára hadseregüket kiképezni. Már Foch marsall is ilyen szeltemben nyilatkozott a francia haditanács egyik legutóbbi ülésén. Repülő-támadások a mozgósítás első napjain.

A mozgósítás legelső célja az, hogy az ellenséges állam felvonuló hadseregével szembe a seneg. A mozgósítás legelső célja az, hogy a háborút az ellenséges állam területére vigye át... A háború tehát nem a hadseregek fog megkezdődni, hanem másként, mint a Hínterlandban. A legelső cél az lesz, hogy az ellenséges állam területén megsemmisítsük, — vagy legalább is megsemmisítéskre törekedjünk, — a közlekedési eszközöket, a katonai épületeket, a gyárakat, a miniszteriumokat és egyáltalán mindazokat az épületeket, melyek a hadsereg felszerelését, mozgóképességét és egészségügyét szolgálják.

El lehet képzelni, milyen hatást fog ez kiváltani a polgári lakosságban. A világháború elején a polgári lakosság csak zászlókat, menetszázadokat és plakátokat látott. A legközelebbi háború elején majd mást fog látni... Ez az oka annak, hogy a győztes országok hadvezetőségei, a nagy fontosságot tulajdonítanak a repülőgépeknek. Az a cél, hogy a repülőgépek a támadásokat robbanó és gázbombákkal fogják végrehajtani. A francia repülőgépek úgy vannak megszerkesztve, hogy 500—1000 kilogrammos bombákak vihetnek magukkal. Egy ilyen bomba alkalmas arra, hogy egy ház tőmböt megsemmisítsen.

Gázzal pusztítják el a városokat. A világháborúban is már háromféle gázt alkalmaztak. A zöldkeresztet, amely olyan méreganyagot tartalmazott, amely a tüdőt támadta meg, de ellene a gázmaszk megvédett. A kékkeresztet anyaga átkatolt a maszkon és az emberi szervezetet határtalanul felzúgatta. Az igazságot arra kénytelenített a katonák, hogy lépjen le arról a maszkot. A sárgakereszt is csak igen lassan hatott, de ha egyszer hatni kezdett, akkor végtelenül kínorta a szemeket és a főt. Most azzal a tervvel foglalkoznak, hogy ezekkel a gázokkal alóságos esőt bocsájtanak városokra, amelyeket ilyen módon teljesen elpusztítanak. Hogy egy nagy várost, amelynek területe

Körülbelül 200 négyzetkilométer, gázzal megfojtsanak, ahhoz körülbelül 2 millió kilogrammnyi ezt elérni, akkor mindegy 4 millió kilogramm bombára van szükség. A jövő hárci eszköze: az acélélefant.

A jövő hadserege feltétlenül kisebb lesz, mint az eddigi és azt nem a néptölkelésre bázisozzák, hanem a kitűnő technikai képzettségű katonára. Ami hadsereg lesz, annak legnagyobb részét motoros járművekkel szállítják előre. A franciák tavaly őszi hadgyakorlatán német-francia háború szimulációját és a seregeket északra autókön szállították a tiizvonalba. Páncélos autók és tankok nyomta tak lassan előre. Az angol hadsereg is kiprobálta a motorizált előnyomulást, amely egyszerűen bevált. A motorizált hadieszköz legelőkeltebb típusa a tank, amely már a háborúban is nagy sikerrel szerepelt. Most már azonban a könnyű tankokra fektetik a főszínt és az új tankok nem rövidlátók, mint a világháborúban voltak. Egy olyan szerkezetet készítettek az „acél hadielefánt“-ra, amellyel a megfigyelő messzire ellát. A csehszlovák hadsereg tankjának páncélzata teljesen új.

szerti. Mint egy házfedelet a cserepek, úgy illeszkednek egymáshoz az acélgütyük. Ezek az acélgütyük ruganyosak, úgy, hogy ha lövedék esik rájuk, visszavonik a lövedéket, még mielőtt felrobbanna. Van a csehszlovák hadseregnek olyan tankja is, amely uszár is tud. Beszélnek már „ember-tank“-ról is és az embernek önkéntelenül a középkort, pécósos lovagja jut eszébe.

Borzalmas lesz a gépek csatája

A repülőgépek a menetelő csapatokat gázzal könnyen harcoképtetné lehettek, s ezért a gyalogságnak és a lovasságnak a napjai meg vannak számlálva. A tengeri háborúnál a tengeralattjárónak lesz nagy szerepe. Egy hajót legyőző annyit tesz, mint mindenestől a víz alá nyomni. A repülőgépek „békőözhetnek“ egy hadihajót és ezzel vakka tehetik. A köd védelme alatt torpedórepülőgépek megközelíthetik a levegőből és a tengeralattjárók a mélységből nyomulhatnak felébe. Mire a köd szétfoszlott a hadihajó a tenger mélyén pihen. A szárazföldön a tankok és a repülőgépek csatája fog lefolyni, s mindegyik első sorban arra tö

rekszik, hogy a másikkal a motorjait bántsa meg. Ezeket úgynevezett halálsugarakkal érheti el legkönnyebben. A tengeralattjárókra is fel lehet montírozni a tankokat, úgy, hogy a tankokat észrevétel nélkül is lehet szállítani. A nagyobb tankok harc közben szintén beközdözhetik magukat, de megévesztés céljából hamis ködfotókat is csinálnak.

Gáztámadás London ellen.

Egy angol szakértő a London elleni gáztámadástól fél a legjobbban. Ezt így közölte el:

— Ötszáz repülőgép megtámadja az angol fővárost. Minden repülőgépen 3—400 kilogramm sárga-keresztet gáz van. Ennyi gázzal 200.000 embert életképtelenül lehet tenni. Nehány perc múlva már óriási zúzavara uralkodik Londonban. A hatalmas város inkább a bolondokházához hasonlít. Az emberek megostromolják a kórházakat, a kereskedelem teljesen megakad. A városban pokoli kána vesdés a levegőt. És mit fog tenni a kormány? Kormány nem lesz, mert a kormányt néhány óra múlva elkérgetik. Ha ilyen támadás szeptember 28 óra alatt be lehet fejezni a háborút, még pedig oképpen, hogy a győző vesztesége meglehetősen kicsi. Nagy vonásokról ez a jövő háborúja. Borzalmas perspektíva!

Miért üldözik a mexikói katolikusokat.

A mexikói vallásháború a katolikus egyház megvilágításában.

(Bécs, augusztus 9.) Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől. A mexikói vallásháború az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségének ma a katolikus egyház álláspontját van módjában megvilágítani a magas klérus köréből érkező nyilatkozat alapján, amely a következőképen hangzik:

A mexikói kormány azt állítja, hogy Caruana püspök tanítóként surrant be Mexikóba és ezért kellett kiutasítani. Ez valótlan, mivel Caruana püspök apostoli delegátusként jelentkezett és nem csinált titkot Mexikóban apostoli delegátust missziójából. Caruana püspök Mihelyt megérkezett, kijelentette, hogy az ő célja a béke helyreállítása az egyház és az állam között. Mint amerikai állampolgár, a mexikói törvények értelmében nem fejtett ki semmilyen papi funkciót. A mexikói kormány azonban hamis ürügyek alatt betétkötő és kiutasította.

Általában a mexikói kormány olyan rendelkezéseket léptetett életbe, amelyeknek semmi köze az egyház és állam szétválasztásához, hanem magukon hordják az üldözés jellegét. Így például a kormány elrendelte, hogy egyházi közönségek nem lehetnek bírók tulajdonosai, vagy kezelői. A püspökségek, iskolák, plébániák, szeménárúrnak, menhelyek nyomban az állam tulajdonába és szolgálatába mennek át. Az új alkotmány elnyomja a lelkiismereti szabadságot, amennyiben a papoknak eltiltja a nőtlenséget és nem ismeri el a házasság felbonthatatlanságát. Végül az alkotmány numerus clausust alkalmaz a papokra, amennyiben az államnak jogában áll a papok számát esetről-esetre meghatározni.

A papokat kizárták az aktív s passzív választói jogból és kimondották, hogy a papok nem ökölközhetnek.

— Carranza volt előző március 1916-ban életbe léptette ezt az alkotmányt, azonban 1918-ban ismét hatályon kívül helyezte, az alkotmány rendelkezéseit időszerűtlen fanatizmusnak minősítve.

— Az alkotmány alapján a mexikói kormány most mégis 13 püspököt s számtalan papot behív

őndözött, kikérgette Filippó pápa nunciust, elköszönte a szent ereklyéket és a templomokból bajonetekkel tüzi el a hívőket. A mexikói kormány csak olyan papok működését engedélyezi, akik megnősülnek. Az egész keresztény világ kétségkívül magáévá fogja tenni a mexikói katolikusok ügyét. Ha másképp nem megy, úgy a nemzet közi katolikusok bojkottálni fogja Mexikót és így harcolja majd ki a katolikus egyház jogait.

Büntanya egy leányiskolában.

A pesterzsébeti polgári leányiskola nagy feltűnést keltő botránya.

(Budapest, augusztus 9.) A pesti erzsébeti polgári leányiskola óriási botrány középpontjába került, minek következtében a jövő iskoláévre már csak a szülők egyharmadrésze írta be leányait az iskolába. A botrányt a polgári iskola évvégi értesítője tartalmazta ki, amely megállapítja, hogy megfelelő szülői felügyelet hiányában hat leányt kellett erkölcssten megvilátsolat miatti az iskolából kizárni.

Az értesítő szerint fiatal leányoknak különösen a téli időben volt alkalmas arra, hogy az alkonyatban megszerjék az iskola szabályait. Egy tizenháromeves leány feléven át kimaradt az iskolából és amikor nyomozni kezdték a kimaradás oka után, kiderült, hogy egy idősebb barátójával ezüst délutánokat töltött a villamosok lauzok kaszárnyájában, otthon pedig azt mondta, hogy az iskolába megy. Egy másik leány fiatalemberek látogatását fogadta, akikkel nagy orgiákat rendezett. A szülők ezzel szemben azt állítják, hogy a botrány magá az iskola vezetősége az oka. A szülők azt állítják, hogy az iskola tornatermében

hítenként táncmulatság volt, amelyen fiatal emberek is résztvettek. Az iskola év végefelé több szülő megtiltotta leányának, hogy ezeken a táncmulatságokon résztvegyen, mert tudomásukra jutott, hogy a lányok az iskola folyosóin, különösen pedig az emeleten találkoztak a fiatalemberekkel és ott elrejtőztek. Pesterzsébet baktisai és fiatalemberei minden híreszteléssel szemben mélyen hallgatnak. Va köszönik tudják, hogy miért.

— Aradváros egészségügyi viszonyai. Ma állította össze az aradi városi orvosi hivatal az elmúlt hónap egészségügyi statisztikáját. El szerint születés 95, halál 116, diftériusz megbetegedés 4, skarlát 5 eset történt. A skarlát következtében 1, tifusz 2 halálest volt. Ma újabb tifuszhalált jelentettek be. Tériás Jánoska ma tifuszban elhunyt.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg 18763
Bruckner butorgyár raktárait
Arad, Str. Ghiba Birta 10.
Cégtulajdonos: VAJNA ADOLF.

Pacha Agoston pásztorlevele

Az apostoli kormányzó beszámolt a chicagói eucharisztikus kongresszusról és az Amerikába szakadt bányászok katonikusokról.

(Saját tudósítónktól) Pacha Agoston püspöki kormányzó, a chicagói eucharisztikus kongresszusról való hazatérése alkalmából pásztorlevelet intézett a híveikhez. A pásztorlevélben utalt arra, hogy Amerikát minden nagyobb arányokban csinál, mint az európai államok, így ipara és kereskedelme olyan nagyszabású, hogy valósággal bámulatba ejti az európaiakat. Ugyanezt érezték az európai zarándokok a chicagói kongresszuson: soha ilyen nagyarányú kongresszus nem volt a földön. A világ minden tájáról zarándokoltak oda hívek a kormány tisztelettel fogadja a sok papot s a százezreket menő híveket. A vendéglátásban versenyre keltek az amerikaiak, akár katólikusok voltak, akár más vallásúak. Az iskolás gyermekek kongresszusa is felejthetetlen volt: 65 ezer friss fiúból s fiatal lányból tört fel az ünnepének. Az amerikai katólikusok megőrizték hitüket s magyarságukat dacára annak, hogy egyházért, dacára annak, hogy senkisem kötelezi őket erre. S táviró, telefon, rádió vitték szerte a világra Krisztus szavát: „En vagyok az élet kenyere; aki én hozzáam jő, nem éhezik s aki én benneem hisz, sohasem szomjazik.” Végül a Bányászok Amerikába szakadt hívek újvilágbeli életének foyásáról számolt be a püspök pásztorlevele.

Riasztó hír a király állítólagos betegségről. Bucuresuból jelentik: A fővárosban ma az a riasztó hír terjedt el, hogy a király külföldön állítólag súlyosan megbetegedett volna. Illetékes helyről jelentik, hogy a hír nem felel meg a valóságnak. Ferdinánd király egyszerűen érzi magát és a vichy-i kúra nagyon jó hatást tett a király egészségére.

A Magyar Párt üdvözölte Pacha apostoli kormányzót. A Magyar Párt temesvári tagozatának küldöttsége tegnap délelőtt tiszteletet Pacha Agost apostoli kormányzónál. A küldöttségben, melyet Veteran Viktor dr. ügyvezető elnöki vezette, részt vettek Oszte Andor főtitkár, Tóth Sándor, Légrady István, Vuchetich Endre dr., Némethi Kálmán és Kubán Endre. A küldöttség üdvözölte az Amerikából hazatért apostoli kormányzót és egyben kérte, hogy a magyarságot kulturális és iskolai törekvéseiben támogassa. Pacha Agost apostoli kormányzó megköszönte az üdvözítést, és biztosította a magyarságot arról, hogy minden törekvésükben számíthatnak messze menő támogatására. Hivatkozott arra, hogy kötelessége magyar híveinek kivánságait előmozdítani.

Tél van Svájcban. Zürichből táviratozzak: A tegnapi éjszaka az Alpokban 12 centiméteres magas hó esett, de havazott az alacsonyabb fekvő helyeken is. A hőmérő ma reggel nulla fokot mutatott.

Üdonságok Kerpel könyvtárban.

Másfélévi börtön a váci kivégzések halállistájáért.

Ítélet a váci tömegkivégzések ügyében.

(Budaörs, augusztus 9.) A budapesti vármegyeyeljáró bírósága tegnap délelőtt ítéletet hozott a bizonyítást eljárást Székely Lajos, a Népszava munkatársa ellen, aki azt írta egyes városi botrányokról, hogy a románok bevonulásakor vérbírádságot alakítottak és a fekete listára vett szociálistákat kivégeztették. A bíróság ítéletében Székelyt halálra ítélték, az őt mondották, hogy a románok már korábban listát kö-

szítették a veszedelmes kommunistákról. Este 8 órakor hirdette ki a bíróság ítéletét, amely Székelyt bűnösnek mondta ki a magyar állam és nemzet ellen három rendbeli sajtó útján elkövetett és két rendbeli rágalmazás vétségében és ezért összességében 18 havi fogságra, 3 évi javadatvesztésre és 16 millió korona pénzbírtalagra ítélték. Az ügyész súlyosbíttatott a vádlott pedig a bűnösség megafájtása miatt felebbezett.

Meghalt a „pokol fejedelme“.

Egy ismert bécsi színész tragikus öngyilkossága — Egy grafológiai vizsgálat miatt veronált vett be.

(Bécs, augusztus 9.) A nyomor, a pénztelenség, a gazdasági és kulturális krízis talán egy osztályt sem védett meg annyira Németországban és Ausztriában, mint a művészeket. Az utóbbi esztendőben sok színház ment tönk-re a németnyelvű országokban, sok tehetséges színész lett munka nélkül, s aki találta a szerződést, az sem érvényesíthetett úgy, ahogy tehetségénél fogva gyakran megérdemelte volna. Valószínűleg kétségbeesett azoknak az embereknek a helyzete, akiket foglalkozásuk a színházak sorsához köt. Céltalanul reményükvesztetten tengenek a világban. Nem csoda, ha sokan belefáradnak a küzdőlembé és végeznek magukkal.

ezeknek a rokonoknak sorsával a fokozatos szálakon keresztül össze van kötve az ő sorsa is. Senki sem értette, mit akar ezzel mondani a színész, de nem is nagyon faggatták, mert tőle, a zárkózott és bizonyos tekintetben különc természetű emberről megszokták az ilyen homályos jellemzésű kinyilatkoztatásokat. Nemrég aztán megjutotték Bécsbe az indiai rokonok. Kramer embertől így izgalommal fogadta őket. Első dolga volt elszaladni Schermann Rafaelhoz, a világhírt bécsi grafológushoz, s megmutatni neki rokonainak az írását. Este egészen megtörtén, mélységesen komor, ábrázattal tért haza.

— Mi lett? — kérdezte a felesége.

— Semmi, semmi — csak ennyit volt Kramer válasza.

A vacsoránál pedig hirtelenül megszólalt:

— Borzasztó, borzasztó! Schermann mindenben igazolta sejtéseimet.

Bármennyire kérte is a felesége, egy szót sem volt hajlandó mondani arról, hogy mik voltak a sejtései s hogy miket analizált ki a grafológus a rokonok írásából. Kramer szó nélkül lefeküdt és elaludt. Reggel hiába próbálták felkelteni. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy veronállal mérgezte magát.

A rejtelmes öngyilkosság körül sokféle pletyka kering most a bécsi művészvilágban, de senki sem tudta megmagyarázni, hogy miért vált meg az életől a Vörös malom bécsi főszereplője.

Az életünk színművészek között különös feltűnést keltett Kramer Árpád titokzatos öngyilkossága, amelyről már röviden beszámoltunk. Kramer Árpád harmincnégy éves korában vetett véget életének. A bécsi színpadokon sokat szerepelt és sok sikert aratott, drámai és groteszk szerepekben egyaránt. Ő játszotta a pokol fejedelmét Molnár Ferenc Vörös malmanak bécsi előadásán is. A Burgszínház tagja volt. Becsülték, szerették és állítólag anyagi körülményei sem voltak rosszak. Őt lelki kompiáklók, melankólikus alaptermészetének beteges kitörései juttatták a halálba.

Feleségének rokonai laknak Holland-Indiában. Kramer, bár néhány évvel ezelőtt rejtélyes kijelentéseket tett, hogy úgy érzi,

Nyomdatulajdonosok kongresszusa Temesváron. Tegnap tartották meg az Erdélyi és Bánsági Nyomdatulajdonosok országos kongresszusukat Temesváron. Sonnenfeld Gusztáv, elnök megnyitja után felolvasták az évi jelentést, majd ismertették a jövő munkatervét. A terv, az arányos munkaelosztás megállapítását, egységes nyomtatvány-ártáblázatot betartásának ellenőrzését, közbenjárását a külföldről importált papírú vamieltekének előlése vagy csökkentése érdekében, segélypénztár felállítását, szaktanfolyam létesítését s még sok más fontos kérdést ölelt fel. Többek felszólalása után Verőtitkár előterjesztésre megalkották az egységes nyomtatvány-ártáblázatot, a mely a szövetség minden tagjára kötelező. Ezután kimondták, hogy a

szövetség neve ezután: Romániai Grafikai Munkaadók Szövetsége lesz s a központja a mindenkori elnök lakhelye. Megválasztották egy öt tagból álló központi bizottságot, egy tíz tagból álló árszabálybizottságot, majd az új tisztikart választották meg. Elnök ismét Sonnenfeld Gusztáv (Nagyvárad) lett, az intéző bizottság tagjai: Schwartz (Csernovitz), Drotleit (Nagyszeben), Márkus (Szegevár) és Bosel (Temesvár).

Kirabott lippai ékszerész. Lippáról jelentti tudósítónk: Gillert Róbert lippai ékszerész üzletében ismét betörők jártak. Csak nemrég jelentették, hogy kifosztották Gillert Róbert üzletét, s az akkori és a ma éjszakai betörést is megelőzte néhány hasonló módon elkövetett fosztogatás. A többször megismételt betörés dacára

csendőrség tetetetlenül áll a fosztogatókkal szemben. Az éjszaka negyvenezzer lej értékű ékszert loptak el. A csendőrség most fokozott erővel nyomoz a betörők után.

Megtalálták Kitchener lord holttestét? Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt jelent Londonból: Egy Power nevű angol kijelentette, hogy megtalálta Kitchener lord holttestét, amely egy távoli norvég hálószerűen van eltemetve, Kitchener hulláját, amikor a Hampshire című az Orkney-szigeteknél leszerpült. A hullámok Norvégiába vitték. A holttestet Londonba szállítják.

Obláth Béni meghalt. Súlyos gyászra van Arad kereskedőcsaládjának. Ma reggel váratlanul elhunyt Obláth Béni fakereskedő, aki nyolcvan esztendőse kora dacára is a legnagyobb frissesség-pillantással. Tegnap este még a Marosparton sétált és a legjobb hangulatban beszélgetett legközelebbi tervéről. Ma reggel is jó kedvvel ébredt, majd bement a fürdőszobába, ahol megmosakodott, de melélttt újra át léphetett volna a fürdőszoba küszöbét, agy vérzés ölte meg. Dr. Wiener Imre konstatació a beállott halált, amelyet véredényelmeszesedésből keletkezett agyvérzés okozott. Obláth Béni negyven év óta él Aradon, termény- és fakereskedelemmel foglalkozott s a kereskedelmi életben kitünő nevet szerzett magának. Obláth Béni felesége másfél esztendővel ezelőtt hunyt el. Halálát kegyvesztett, Merie Gézáné és özvegy Babócs Istvánné, valamint fiait: Orbán Aba biztosítást vezetőtként, Orbán István bútorgyáros, Kardos-Orbán Ferenc a budapesti pénzügyi központi revizora, valamint kiterjedt rokonság gyászolja. Az elhunyt holttestét holnap reggel az izraelita temető halottsházába szállítják, ahonnan szerdán délután 3 órakor fogják eltemetni.

Felhívás az összes MAV vasutasokhoz! A MAV. nyugdíjalap szétosztásához szükséges egy pontos kimutatás arról, hogy kik azok a volt MAV. vasutasok, akik a román állam területén maradtak. Felhívjuk tehát az aradi kerületbe tartozó összes volt MAV. alkalmazottakat, hogy helyiségünkben, Arad, Str. Consistorului 15. sz. alatt, okvetlenül jelentkezzenek, mert magára vessen az, aki a jegyzékben kimarad. Az összeírás naponta déleltől 9-től 12-ig és délután 4-től 7-ig eszközöltetik. A nyugdíjnyújtást elnöksége.

Eljegyzés. Leránt Fatime urkeányt (Ceaka) eljegyezte Dr. Copăceanu Pantelii, az aradmegyei központi kórház főorvosa.

Sikertelen merénylet a görög diktátor ellen. Athénből jelentik: Tesz nap Pangalos köztársasági elnök ellen, aki Spetzneben üdül, gyilkos merényletet kíséreltek meg. Az elnök a Poseidon-szálloda felé tartott, mikor egy férfi a revolveréből rálőtt, de a lövés nem talált. Két detektív, akik az elnököt nyomon követték, a merénylet vetették magukat és lefégyverezték. A merénylet Andonopolos nevű kereskedő, aki régebben egy csendőrtisztet is megölt és ezért több esztendőig volt fegyháziati. A merénylet szigorú ítélbíróvághat elé állítják.

Hollós Vacuum Cleaner
Arad, Str. Barthe 39. Telefon 513. sz.

Meghalt

a brutális kocsis áldozata.

Tragikus halál a vitelbér miatt.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap számunkban hírt adtunk arról a brutális, kegyetlen támadásról, a melynek Bogsán Lajos aradi bádogos lett az áldozata. Bogsán Lajosnak ugyanis szombaton délután sürgős dolga akadt a belvárosban s ezért a Saguna (Varjasz Lajos)- és Episcopul Radu (Magyar)-uccák sarkán felült Ardelean György bérkocsis kocsijára. Dolga végeztével Bogsán rövidesen visszahajtatott a lakására, ahol kifizette a kocsisnak az előírás szerint járó viteldíjat, 80 lej. Ardelean bérkocsis azonban 100 lej követelt a fuvarért, amiért aztán szóváltás támadt az utas és a kocsis között, majd Ardelean leugorva a kocsiról, agyba-főbe verte a szerencsétlen vendéglőst, aki vértől borítva maradt az utcán.

A brutális bérkocsis ügyét már ma tárgyalta is az aradi járásbíróóság büntető szekciója s arra való tekintettel, hogy a felvett orvosi látélet szerint Bogsán Lajos 8 napon túl, de husz napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett, a járásbíróóság csak 14 napi elzárásra és 1000 lej pénzbírságra ítélte a garázda bérkocsist, aki azonban aligha uszsa meg ezzel az enyhe ítélettel kegyetlen tettet. A járásbíróóságnak ugyanis néhány perccel az ítélet kibírdetése után az ügyészeg telefonon jelentette, hogy Bogsán Lajos a szenvedett sérülésekbe ma délután belehalt. Az ügyészeg eszerint megfélebbézi a járásbíróóság ítéletét és új vizsgálatot indít a halálos végű verekedés ügyében.

Öngyilkos aradi leány

Nyomora miatt a Marosba ugrott, de kimentették.

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap este kilenc órakor egy pécskai illetőségű fiatal leány öngyilkossági szándékából a Marosba vetette magát. Az aradi marosparti korszó zsufova volt tegnap este sétálókkal. Többeknek feltűnt, hogy egy fehér ruhás urileány közvetlenül a víz partján sétál teljesen egyedül. A leány, kilenc órakor a sétáló szemelátára bevetette magát a Marosba. Néhány pillanat múlva nagy tömeg gyűlt össze a parton és többen csolnakért siettek, hogy a leányt megmentsek. Szerencsére a közelben járt a motorcsolnak, amelyben Czeiler Jenő és Reusz Károly ültek. Meghallották a segélykiáltást és a már fuldokló leány segítségére siettek. A leány, már elmerült a vízben, mikor a csolnak odaérkezett és nagyrehezen sikerült a víz alatt karját megragadni. Esméletlen állapotban vonszolták a partra, ahol mesterséges légzéssel sikerült eszméletre térteni. A leány elmondotta, hogy azért akart megválni életétől, mert napok óta állás nélkül van és félt a nyomortól. Az öngyilkosjelöltet Popa Máriának hívják és mindössze tizenhét éves. Telefonhívásra a mentők megjelentek és a leányt, akinek a jószívű közönség néhány perc alatt hatszáz lej gyűjtöt össze, beszállították a kórházba.

Gajda tábornok kivégeztetett egy aradi tanítót.

Szenzációs leleplezés a csehszlovák hadsereg nyugdíjba küldött vezérkari főnökéről. — Hogyan lett áldozata egy aradi tanító a legionista diktátor vérengzésének.

(Saját tudósítónktól.) Ma már európai szenzációvá dagadt Gajda tábornoknak, a csehszlovák vezérkar főnökének és a csehszlovákiai fascizmus vezérének nyugdíjaztatása, s az azt megelőzőleg támadt viharok. A kényszer nyugdíjazás dacára nagy harc dúlt továbbra is a Gajda-párt és ellenlábásai között s e harc folyamán szenzációs okmány került nyilvánosságra, amely azt bizonyítja, hogy a tábornok tizenhét magyar hadifoglyot kivégeztetett. Az okmányt a Gajda-pártiak hozták nyilvánosságra, hogy azzal igazolják, hogy a tábornok legel-szántabb üldözője volt a bolsevista uralomnak. Az okmány hatalmas szenzációt keltett és különös érdeklődést keltett Aradon is, mert fényt derít egy a háboru alatt tragikusan elhunyt aradi tanító halálának körülményeire is.

Még sokan emlékeznek arra, hogy Székér Károly aradi elemi iskolai tanító, aki a békésgyalai második honvéd gyalogezredben teljesített szolgálatot, a háboru alatt hadifogságba került és tragikus körülmények között meghalt. Annak idején nem érkeztek részletek a fiatal tanító halálának körülményeiről és az Aradon lakó család csak annyit tudott meg Székér Károly haláláról, hogy Oroszországban a hadifogságban fejezte be földi pályafutását. Hét éve már annak, hogy Székér Károly halálának híre Aradra érkezett és most a véletlen következtében kiderültek a legapróbb részletei is annak a kegyetlen tömeggyilkosságnak, amelynek Székér Károlyon kívül még tizenhat magyar tiszt volt vértanúja. Az okmánnyal egyidejűleg a szemtanúk feljegyzései alapján az alábbi érdekes tényállás is nyilvánosságra került:

1919. nyarán a vörös terror már lángba obrisította egész Oroszországot és a lángok átcsaptak Szibériába a hadifoglyok közé. A vér patakokban folyt és kiméletlenül gyilkolták egymást a forradalmárok és ellenforradalmárok. A szibériai fogolytáborokban a legtekintélyesebb számmal a csehek voltak, akik légiókba tömörültek, átvették az ellenforradalmi csapatok felett a parancsnokságot és megkezdték a hadműveleteket. A légiók vezérkara, Gajda tábornok vezetésével a magyar hadifoglyok ellen fordult. Hadbíróóság alakult a légók kebelében, amely tizenhét magyar hadifoglyóról megállapította, hogy vörös érzelmi.

1926. júl. 31-én volt pontosan 7 éve annak, hogy 17 magyar hadifoglyó, akik szintén fegyvert akartak ragadni a szovjet-terror ellen, a hadbíróóság elé került és el kellett nekik pusztulniok. Délután hat órakor kettesével, hármával vezetőik az ítéletüket a haraktábor mögé. Egy légiós tiszt ve-

— Hátra arcl

A foglyok megfordultak. Mögöttük pedig vállhoz meredt egy sor fegyvercső. Egy intés, utána sor-tűz, a tizenhét magyar ember véresen, holtan rogyott össze.

A kivégzések híre a nagyhatalmakhoz is eljutott és az irkutzi dán konzulátus magyarázatot kért az akkor már bolsevista-gyanús Gajda tábornoktól. A konzulátus megkeresésére megérkezett Gajda válasza, amely azzal vádolta meg a kivégzett magyarokat, hogy titkos szövetséget létesítettek a cseh származású foglyok ellen. Állítólag a kivégzett magyaroknál kutatást tartottak és a cseh katonák ellen irányuló iratokat és izgató magyar újságokat találtak.

„Egy titkos görböt fedeztünk fel — magyarázza az irat — a melyben egy magyar tartózkodott, fegyvert őrzött. Mielőtt a gödörből kivettük volna, főbe lőtte magát”.

Ezek mind olyan körülmények voltak, — folytatja Gajda — amelyek valószínűvé tették, hogy a kivégzett hadifoglyok fegyveres támadást akartak előkészíteni a kranojarszki katonavárosban. Az összeesküvés következő tizenhét vezetőjét kivégeztük.

Clemenceau hadat üzent Amerikának.

A „tigris“ szigorú nyílt levele Coolidgehoz

(Páris, augusztus 9.) A Havas Iroda tegnap Clemenceau új szenzációs nyílt levelét részletezte, amelyet Coolidgehoz, az Északamerikai Egyesült Államok elnökéhez intézett. Clemenceau megállapítja, hogy Franciaországnak az Unióval szemben való adósági kérdésében olyan nézeteltérések merültek fel, amelyek már a civilizációt is veszélyeztetik. — Azt kérdezi, vajon az Unió véleménye szerint az adósságok kérdése tisztán üzleti kérdés-e? Az Unió az adósságok egyes részleteinek esedékességekor újabb kölcsönöket öhajjt kibocsájtani, de a zálogjogot biztosítaná magának Franciaország területiális javaira. Ebbe azonban Franciaország sohasem egyezhetik bele.

II. Vilmos pénzzavarba jutott.

(Boroszló, augusztus 9.) Egy boroszló lap érdekes levelet közöl, melyet II. Vilmos szárnysegédje küldött Doornból egy boroszló hölgynek, aki anyagi támogatást kért az egykori császártól. A levél így hangzik:

„Öfelségéhez, a császárhoz és királyhoz intézett kérvényére sajnós azt kell önnek válaszolnom, hogy a kért segélyt öfelsége nem adhatja. Hét esztendő óta zár alatt van öfelsége magánvagyonna. Mindazok a hírek, melyek szerint ezekből bármily összeg öfelsége kezeihez jutott volna, tendenciózusan koholt valótlan-ságok. Hogy mennyire bizonytalan

1. Székely Lajos 63. gy. e. t. főhadnagyot (marosvásárhelyi tanár), 2. Pély Géza dr. 14. h. gy. e. t. hadnagyot (galántai ügyvéd), 3. Száva István dr. 24. h. gy. e. t. hadnagyot (csikszeredai ügyvéd), 4. Katona Gyula 6. v. t. e. t. hadnagyot (gyöngyösi tanár), 5. Fekete Emil 6. h. gy. e. t. hadnagyot (6-pécskai községi jegyző), 6. Gáspár Béla 30. h. gye. t. hadapródót (budapesti magánhivatalnok), 7. Forgács Dezső dr. 1. h. gy. e. t. zászlóst (szubotícai ügyvéd), 8. Molnár Alajos dr. 60. gy. e. t. hadaprójelöltet (nagyatádi ügyvéd), 9. Ludwig Kálmán 31. h. gy. e. zászlóst (veszprémi író), 10. Dukész Artur 6. gy. e. t. hadapródót (budapesti jogász), 11. Székér Károly 2. h. gy. e. zászlóst (aradi tanító), 12. Skoff Béla 14. h. gy. e. hadaprójelöltet (alsóalmási gazdász), 13. Zsedér Sándor 12. h. gy. e. tizedes (porokaj gazdász), 14. Kraszovszky Dezső 51. gy. e. káplárt (budapesti hivatalnok), 15. Sályi Jenő 12 h. gy. e. gyalogost (budapesti szerelő), 16. Pável György 51. gy. e. gyalogost (budapesti szerelő), 17. Pap János 62. gy. e. gyalogost (lévai ékszerész).

A halálos ítélet kimondását az azonnali végrehajtás követte.

Kiváló tisztelettel és nagybecsűféssel a csehszlovák Kormány meghatalmazottja: Gajda tábornok.

Szekér Károly és még másik tizenhat társa halálának ez a hiteles története.

— Sohasem egyezünk bele abba, — írja Clemenceau — hogy maradék vagyonunkat és vérünket volt szövetségeseink vásárolják meg.

Clemenceau nyílt levele Párisban óriási feltűnést keltett, de a vélemények erősen megoszlanak. Egyesek szerint a levél nem fogja eltávolítani hatását Coolidge-nél és nyílt választ fog ki provokálni. Más vélemények szerint — amit a Matin is képvisel — Clemenceau a helyzetet elmérgesítette. A levelet mindenki más megírhatta volna, csak éppen a versaillesi békeszerződés atyamestere nem. A Matin szerint Clemenceau igazságtalan, mert Anglia Franciaországgal szemben sokkal szigorúbb feltételeket szabott Amerikának.

a porosz királyi ház s vele együtt a császár vagyoni helyzete, könnyen elképzelhető lesz ön előtt, minthogy a néphatározat kimene-tele sem segített a jelen helyzetünkön, amely bizony meglehetősen szükösnek mondható”.

Szinte kikiabál a levélből, hogy az excsászár anyagi viszonyai nem lehetnek a legrózsásabbak s hogy bizony az a szomorú igazság hogy II. Vilmos pénzzavarba jutott.

Uj őszi divatlapok érkeztek

Sándor Ferenc könyvtárába Arad.

— Gyilkos kutya. Kaposvárról jelentik: Különös módon sebesült meg Horváth Ferenc a bolhái uradalom kocsi, akit a szó szoros értelmében egy kutya sebesített meg. Az uradalom tisztartója kocsin egy közeli tanyára ment. Magával vitte vadászfegyverét, amelyet a kocsiüléshöz támasztott. Amikor a tanyahoz értek, a tisztartó leesett, a fegyvere azonban a kocsin maradt. Közben előjött a tanya egyik kutya, akit amikor meglátta az ismerős kocsi, örömmel felugrott hozzá. Ugrás közben a fegyverhez ért, amely elsült a serétygolyók a kocsi hátába fúródtak. Horváthot súlyos sebekkel szállították a kórházba.

— Elfogott tolvaj. Ma Hélelőtt az aradi államrendőrség egyik detektívje letartóztatta Lupsa Jánost, akit lopás miatt régebben köröznék. — Lupsa egy évvel ezelőtt ruhaneműket lopott ei Német Andrástól, aki közben berukkolt katonának. Német a napokban Aradra jött és a várhidon találkozott Lupsával, akit felismert. Értesítette a rendőrséget és a tolvajt letartóztatták. A rendőrségre kísértek, ahol beismerte a lopást.

— Deutsch Testvérek cégnél még fővább folyik rendkívüli olcsó árak mellett az árusítás. A vevőközönség nap-nap után erősen látogatja a céget és tekintve a hálátlanul olcsó árakat, egyre fokozódik a vételkedv. Különösen angol férfiszövetek és kabátelmék, nemkülönben szőnyegek és vászonárunknál észlelhető a nagy árszállás. Ennélfogva különös figyelmet érdemel ezen szokatlanul nagy vevőközönség érdekeit szolgáló nagy árszállítás.

— Lábizzadás ellen Anosmin kapható a Rozsnyay-gyógytárban Arad.

— Budapesten véget ért a Bicsérdy-láz. Budapestről jelentik: Magyarországon területén véget ért a Bicsérdy-láz. Elutazott Magyarországból Bicsérdy Béla és egy napi itartózkodás után Hainisch is eltávozott. A hatóságok erélyes fellépésének köszönhető, hogy a közönség megszabadult tőlük. Hainischnak és Bicsérdynek a rendőrség megtiltotta tanári terjesztését. A rendőrség azonban még ezzel sem elégedett meg, hanem feloszlatta a bicsérdisták egyesületét és közegészségelleni kihágás címén eljárás indítanak azok ellen, akik a jövőben ilyen fantasztikus tanokat akarnak terjesztani.

— Dr. Korányi Barna közközzéi orvos hazaérkezett, újból rendel.

— Hirdetés. A Piata Mihály Viteazud (Ferenc-téri) polgári fiúiskolában a beiratkozások szeptember hó 1-én kezdődnek. Javítóvizsgálatok szeptember hó 14-én, magánvizsgálatok szeptember hó 15-én tartanak. Minden ellenkező írásbeliséssel szemben a tandíj a régi marad, csupán bútor és taneszközbeszerzés és javítás címén fizetendő még külön kettőszáz lejt. Az iskola főbejáratánál levő hirdető szekrényekben az összes, az új iskolaévvél szükséges tudósítványok megtalálhatók, amire a szülők figyelmét külön is felhívjuk. A szülőknek különben is kész tétellel nyújt mindenben felvilágosítást az igazgatóság. A negyedosztályt végzett növendékek abszolváló okmányai még nem érkeztek meg. Mithelyt megérkeztek, azonnal kitöltjük és a főgaz-

gatóságához aláírás végett beküldjük. Kérjük a negyedosztályt végzett növendékeket, hogy az abszolváló bizonyítványért járó 50 lejt beütéséről szóló adóhívva-

Az orosz kormány cáfolja a forradalmat. Ellentétes híradások orosz lázadásokról, véres összeütközésekről, Zinovjev összeesküvéséről

(Moszkva, aug. 9.) Az orosz forradalom dolgában a legteljesebb a káosz. Egyre-másra érkeznek a legellentétesebb híradások, amelyek még megerősítésre várnak s sok véres összeütközéssel adnak hírt.

A cseke ma felfedezte Zinovjev elvtársainak összeesküvés, a melynek az volt a célja, hogy a főbb vasuti vonalakat a levegőbe röpitik és így megakadályozzák az egyes csapatok mozdulatait. A lázadók igen jól vannak felgyógyulva és majdnem valamennyien a szovjethadsereg egyenruhájában viselik. A kormány ezért elrendelte, hogy a vörös hadsereg katonái a zubbonyuk uj-jain halálfejet viseljenek. A parasztok megtagadták élelmiszer-eladását és sok helyen pogromokat rendeznek.

Egyes jelentések szerint Dél-oroszországban győzt a forrada-

lmot. Liszeviczki tábornok csapatai elfoglalták Szerinka városát, amely fontos vasuti gócpont Kiev és Odessza között. A Fekete tengeri flotta nagy része fellázadt és elfoglalta Kerson, Sebastopol és Kertch városokat. Múltán a kertchi csatona a fellázadt matrózok birtokában van, az Azovi tengeren levő orosz hadihajók pedig a lázadók kezei közé estek. Párisi jelentés arról számol be, hogy a csek ismét visszakapta régi hatalmát és felhatalmazást kapott, hogy hadsereg gyanus elemeit letartóztassa.

Ezzel szemben pedig a párisi orosz követség hivatalos közleményt adott a párisi lapoknak, amely a leghatározottabban cáfolja az oroszországi forradalomról szóló híreket s azokat ostoba és fantasztikus kitalálásoknak nevezi. A vörös hadsereg mozgósításáról szóló hírek a közlemény szerint szintén valótlanok.

Két hét múlva gyógyul meg a magyar belügyminiszter.

Igen nagy az érdeklődés a megoperált Rakovszky Iván állapota iránt.

(Kolozsvár, augusztus 9.) Rakovszky Iván magyar belügyminiszter állapota egyre javul, a gyógyulás normálisan halad előre. A magyar belügyminiszter megoperálásáról szóló hírek nagy konsternációt keltett Budapesten, ami megállapítható abból a nagy érdeklődésből, amely Rakovszky belügyminiszter személye iránt megnyilvánult. Horthy Miklós kormányzó hosszabb sürgőnyt küldött, amelyben örömet fejez ki az operáció sikerén. Táviratot küldtek Bethlen gróf miniszterelnök, Vass József miniszter és a politikai és közgazdasági élet számos személyisége. A bucurestii magyar követség szintén táviratilag kívánt szerencsét a belügyminiszternek, a kolozsvári magyar klendeltség vezetője, Aic-

Szokatlan öngyilkosság.

Egy leány hisztériás rohamában leguggott a II. emeletről.

(Debrecen, augusztus 9.) Különös öngyilkosságot követett el egy debreceni szobaleány. Kecskés Eszter 27 éves szobaleány, aki azelőtt a budapesti Grünwald-szanatórium főorvosánál szolgált, néhány nappal ezelőtt érkezett meg Debrecenbe, ahol mindjárt helyet is kapott. A kérdezősködésekre elmondotta, hogy csak azért ment el Budapestre, mert abban a házban, ahol lakott, egyik barátjánja ledobta magát az emeletről s előtte zuhant le vérezen a földre. Ez az öngyilkosság olyan hatással volt rá, hogy idegrohamot kapott s hosszú ideig kezelés alatt állott a szanatóriumban. Vőlegényét, egy budapesti vas-

born pedig személyes látogatást tett a kolozsvári Erzsébet-szanatóriumban. Tegnap különben megérkezett a budapesti Az Est című újság kiküldött munkatársa is.

Az Erzsébet-Mária sanatórium igazgatósága a következő sürgőnyt küldte a magyar kormánynak Budapestre:

Az augusztus hetedikén szanatóriumunkban üszkösödő vakbélgyulladás miatt sürgősen megoperált Rakovszky Iván magyar belügyminiszter urnát, a műtét lefolyása rendes volt. A hasiát nem zárattott teljesen. Jelenlegi hőmérséklete 38,2, érverése 96, légzés 22. Közérzése kielégítő. — Steiner tanár, Czakó dr.

Rakovszky körülbelül két hét múlva hagyhatja el a kórházat és utazhat vissza Budapestre.

booksra. Felejteti jött Debrecenbe. Amikor ezeket elmondotta, megkérdezte urnójétől, hogy meghal-e valaki, ha a második emeletről leesik. Megmagyarázták, hogy ha nem is hal meg, de feltétlenül nyomorék lesz az illető örök életére. Ilyen előzmények után történt, hogy tegnap késő este egy szomszédban lakó szakácsné látta a leányt, amint különös helyzetben hajolt ki az ablakon. A szakácsné figyelmeztette, hogy leesik, mire Kecskés Eszter visszahúzódott s magyszerű kedvvel dudolva dolgozott tovább. Hajnali négy órakor rémes sikoltás verte fel a házat: Kecskés Eszter egy szál ingben a korridorról leugrott a földre. A leányt karöréssel s életveszélyes belső sérüléssel a kórházba szállították. Minden jel arra mutat, hogy a leány hisztériás elmezavarásban dobta le magát a második emeletről.

Románia jegyzéket küldött Bulgáriának.

Ki nem elégtő válasz esetén a Balkán-háború tenyegét.

(Belgrád, augusztus 9.) Rakitis, Jugoszlávia szófiai követe vasárnap nyújtotta át a bolgár kormánynak Jugoszlávia demarsát. A demarsban Jugoszlávia azt követeli, hogy a macedoni szabad szervezeteket azonnal oszlássák fel s a szabadcsapatok vezéréit, valamint mindazokat, akik a háború befejezése óta a Jugoszlávia területére történt betörésekből résztvettek, tartóztassák le és szolgáltatassák ki Jugoszláviának. A jegyzék kártérítést követel a Krivopalankai betörési áldozataikért. Bulgária jelentse ki tinnenélyesen a költöld előtt, hogy jó szomszédi viszonyban óhajt lenni Jugoszláviával és nem óhajtja feladni a Balkán békéjét. A jugoszláv jegyzék átadásával egyidőben a görögök és a románok hasonló jegyzéket nyújtottak át. A román jegyzék a dobudzsai betöréseket foglalkozik, de szóvát teszi a jugoszláv eseményekről is. Bulgária válaszát holnapra várják. A demars, ha arra kielégítő válasz nem érkezik, a Balkán-háborúval fenyeget.

Művészet.

Vén bakancsos és fia a huszár. Az aradi nyugdíjas színészek, mintegy huszan, az idén is egy színházi este keretében képek a közönség elé, hogy sorsukon némileg javítsanak. Vasárnap, augusztus 15-én lesz a színészi Nyári színházban, amikor színre kerül Szisetti József napszerű népsziműve, A vén bakancsos és fia a huszár, a főszerepekben Hamath Johánnal, Cergely Lajossal, Huszár Károlyval, Faludy Károlyval, Ladiszlav Józseffel, Erdélyi Kálmánnal és Faludy Bélával. A színház helyére a rendezés. Jegyek keddtől kezdve a téli színház pénztáránál.

* Nagy Oéza fényképész műterme Arad, Bul. Reg. Maria 8. Mezeyház. zai szemben.

* A vilnai műsoros estje a Nyári színházban. Ma, kedden este fejezi be a vilnai zsidó színház aradi vendégjátékát. Ezuttal nagy műsoros estélyt adnak, amelynek minden száma értékes és érdekes és bizonyára nagy tetszést fog aratni. Az est műsora a következő: Apotheosis, élőképek Lares Judit legjobb szerepeiből. Az élőképeket gyászinduló kíséri. Emlékeszéd, elmondja Mazo igazgató, magyarul tolmácsolja dr. Herzog Sándor. „Temetés után”, drámai jelenet egy képben, írta I. L. Perez, előadja Mirjam Orleska. Költemények, elmondja Zala Béla. „A fal” dráma költemény zenekari kísérettel, írta Segalovics, előadja a vilnai színészek. Dalok, éneki Róna Dezső. „A három varró” szentírozott dal, írta Perez, előadja Bráz Anna, Orleska és Natan Noémi. Költemények, előadja Weisitz Jakob. Szavaltatok, előadja Stein Alex. Monológ, írta Schalom Alechem, elmondja Kamen József. A műsor utolsó számú bucsuzó lesz, amelyet M. Mazo igazgató mond el. Az estély tiszta jövedelméből sikkóvet állítanak az Aradon tragikus körülmények között elhunyt Lares Judit színházművésznek. Az előadás kezdete negyed 10 órakor. Jegyek előreváthatók a téli színház pénztáránál.

Leégett Románia egyik legnagyobb bányára

A tűzoltókat mentés közben súlyos baleset érte.

Braila, augusztus 9. Az elmúlt éjszaka nagyarányu tűz pusztította el Délrománia egyik legvirágzóbb bányafeldolgozó gyárát. A hatalmas tüzről az alábbi jelentést kaptuk:

A brailai Gabala Testvérek Rt. tulajdonát képező bányafeldolgozó gyár eddig ismeretlen okokból tegnap éjjel kigyullant. A tüzet a járókelők vették észre, akik értesítették a tűzoltókat, ahonnan három szerkocsi vonult ki a tűz elfojtására. Közben azonban a tűzoltókkal súlyos baleset történt. — A robogó szerkocsik alatt ugyanis — vágatás közben — beszakadt egy árkot átívelő kisebb fahíd és két motoros szerkocsi az árokba zuhant és így csak egy negyedórai késéssel láthattak hozzá a tűz oltásához. Ez alatt az idő alatt azonban a tűz már annyira elharapódzott a telepen, hogy a gyári épületek megmentése érdekében minden erőfeszítés meg hiúsult, két óra alatt szinte teljesen porrá égett a hatalmas telep. A kár meghaladja az ötmillió lejt. A tűz keletkezésének megállapítása végett a rendőrség megindította a nyomozást.

Közgazdaság.

Zürichben 2.40, Párisban 15.65 a lej.

Helyi valutáék. (Augusztus 9.) *Pénz*: Márka 50, dollár 218, angol font 1050, francia frank 6.40, líra 7.30, cseh korona 6.40, magyar korona 330, dinár 3.60, schilling 37.70, svájci frank 41. — *Áru*: Márka 51, dollár 220, angol font 1070, francia frank 6.60, líra 7.50, cseh korona 6.60, magyar korona 325, dinár 3.80, schilling 31, svájci frank 42. *Kifizetések*: Berlin 52.80, Amsterdam 89, Newyork 220.75, London 1078, Páris 6.83, Milánó 7.58, Prága 6.56, Budapest 321, Zágráb 3.92, Bécs 31.30, Zürich 42.80.

Zürichi tőzsdényítés. (Augusztus 9.) Berlin 123.20, Amsterdam 207.62.50, Newyork 517.50, London 2516.30, Páris 15.55, Milánó 17.42.50, Prága 15.32.50, Belgrád 9.12.50, *Bucuresti* 2.40, Varsó 57.50, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdézárlat. (Augusztus 9.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.60, Newyork 517.31, London 2515.50, Páris 15.25, Milánó 17.35, Prága 15.32.50, Budapest 72.40, Belgrád 9.12.50, *Bucuresti* 2.40, Varsó 57.50, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Augusztus 9.) *Kifizetések*: Páris 6.85, Berlin 52.75, London 1072, Newyork 220.75, Milánó 7.45, Zürich 42.80, Bécs 31.40, Prága 6.55, Budapest 31.30. *Valuták*: Napoleon 860, márka 52, leva 1.60, török líra 1.18, angol font 1070, francia frank 7.10, svájci frank 42.50, líra 7.70, drachma 2.60, dinár 3.80, dollár 221, lengyel zloty 18, schilling 31.50, magyar korona 31.50, cseh korona 6.60.

Francia, angol könyvek Kerpelnél. Nagy Adolf és neje eladták a Str. Pionirilor 6. sz. házat 400.000 lejért Tudcus N. György és nejeék. — Mairovitz Cariera de Pietre si Industria de var cég eladta a Str. Vichentie Babes 16. sz. házat 680.000 lejért kiskorú Nikolett Erzsébetnek. — Fekete István és neje eladták a Calea Andrei Sagu na 44. sz. házat 560.000 lejért Buttinger Annának.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Zsarolással vádolt aradi kéményseprő.

Egy autóbalesetből különös epizód.

(Saját tudósításból.) A múlt hónapban történt, hogy az Ar. 188. számú autóból elütött egy kerékpározó aradi kéményseprő-mestert, aki lábán könnyebb sérüléseket szenvedett. A kéményseprő nem jelentette fel az autós sofőrjét, Furdó Mihályt, ellenben fájdalomdíj fejében hétezer lejt követelt tőle. A sofőr a balesetről nem szívt gazdájának és valószínűleg éhezett két hónapon át, hogy a hétezer lejt kifizethesse. Kálmán Andor, az autóból tulajdonosa, ma délelőtt aztán ebben az ügyben érdekes feljelentést tett az aradi rendőrségen. Elmondotta, hogy a balesetről tegnapig semmit sem tudott. Annál jobban meglepődött, amikor egy ügyvédi felszólítást kapott, hogy a kéményseprőmesternek orvosi kezelés címén fizessen ki negyvenezer lejt. Kérdőre vonta sofőrjét, aki elmondotta az autóbalesetet nyugtával igazolta, hogy ő hétezer lejt kifizetett a kéményseprőnek. Kálmán Andor zsarolási kísérlet címén tette meg a feljelentést, mert a kéményseprőmester egészen enyhe sérülését jogtalan pénzszerzésre akarja felhasználni. A rendőrség nyomoz.

MOZ I.

xx A „Zendai fogoly“ folytatása az aradi Marosparti moziban. Hentzai Rupert 9 felvonásos kalandorfilmje, a Zendai fogoly folytatását vetíti az aradi Marosparti mozgósínház. Főszereplők Elene Hammerstein, Adolf Menjou és Bert Lytel. A film még ideigzetőbb, mint a Zendai fogoly előző része. Rendkívül látványos, gyönyörű felvétel. Az előadás negyed 10 órakor kezdődik.

xx „Patt és Patachon cirkusz“ ma kedden utoljára az aradi Apollóban. Ma kedden utoljára vetíti az aradi Apolló mozgósínház a Patt és Patachon aranysorozat I. filmjét. Ez a komédia egyike a legjobboknak az eddig lejátszott Patt és Patachon-filmek közt. Eddig még soha nem látott trükkök kacagtatják meg a publikumot. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Tengerészország“, kalandordrá ma ma kedden utoljára az aradi

Urániába. Ma kedden utoljára vetíti az aradi Uránia mozgósínház a Tengerészország című érdekes kalandorfilmét. Különös érdekessége ennek a filmnek, hogy a főszerepét Lon Chaney, a Notredamei toronyőr főszereplője játsza. Kevés ilyen lebilincselő erejű és hatásaiban tökéletes jó film van. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „50 évig Don Juan“ bemutatója szerdán az aradi Apollóban.

xx Szerdán mutatja be az aradi Uránia „A pénz bolondjai“ című nagyszerű filmét.

xx Jóni „Bécs legvidámabb embere“ főszereplők: Várkonyi Mihály és Corda Mária

Mulatság.

Táncmulatság Menyházán. Arad megye tisztviselőkara Boneu prefektus és Úr. Lázár Ágost alispán védnöksége alatt augusztus 14-én, est 9 órai kezdettel Menyháza fürdőben táncmulatságot rendez.

— Augusztus 22-én lesz az aradi nyomdászok nagy kerti ünnepélye és táncestélye Ujaradon, a Kornett-féle vendéglőben, melyen a Gutenberg-dalkör szebbnél-szebb román és magyar dalokkal szerepel. A mulatság teljes jövedelme a munkanélküli nyomdászok szélézésére lesz fordítva.

— NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ előfizetőknek, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak napenkénti pontos feladásáról gondoskodik.

NYILTTÉR.

E szöveg alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás!

Julius 15-én este 10 órakor bérkocsiban maradt kabátot aki elvitte, ezton felhívatik, hogy a kabátot a rendőrségen adja le. 4828

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém különösen tisztelt rendelőimet és hölgyközönséget értesíteni, hogy külföldi tartózkodásomról újabb tapasztalatokkal gyarapodva haza érkeztem és működésemmel szíves rendelkezésükre állok. Tisztelettel:

FEKETE ÁRPAD,
női szabó

10369 Arad, Str. Vasile Sturcescu.

Vendéglő átvétel!

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy Aradon, a Str. Consistorialui és Str. Brătianu (Batthyány és Weitzer J.-u.) sarkán levő volt Werkmeister-féle

vendéglő és kerthelyiséget átvettem. Főtörekvésem mindenkor az leend, hogy a felszolgálaladó kiváló italaimmal, elsőrendű hideg és meleg ételleimmel nagybecsű vendégeim megelégedését kiérdemeljem. — Abonens I. rendű 1500 lej, II. rendű 1200 lej. — Minden éjjel 3 óráig nyitva. Elsőrendű zenekar. Szives pártfogást kér:

Margarete K. Kanter.

Bulev. Reg Ferdinand (Boros Beni-téren) 3 szoba, fűrdőszoba és mellékhelyiségektől álló

lakás átadó

november 1-re.

Cím az Aradi Közlöny kiadóban. 4819

HOGYAN
keressünk utat a vevőhöz?
HOGYAN
hirdessünk előnyösen?
HOGYAN
plakátiroztassunk célszerűen
az ország bármely városában, villamoson ect.?
HOGYAN
szervezzük propagandánkat?
ARADON
BUCURESTIEN
VIDÉKEN
KÜLFÖLDÖN,
a kérdésekre válaszol a
RUDOLF MOSSEr.t.
hirdető iroda aradi főrkja
Bulev. Reg. Maria 10.
Telefon: 132. 4836

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

„Alulirott mint a vb. „Orient“ aradi bej. cég csődtömeggondnoka, ezennel közhírré teszem, hogy a vb. cég tömegéből még megmaradt áruk és az üzleti berendezést zárt versenyajánlati uton eladjuk.

A zárt ajánlatok és a felajánlott ár 10% mint bánatpénz legkésőbb 1926. évi augusztus hó 18. napjának délelőtti 12 órájáig, alulirott csődtömeggondnok kezeihez (Arad, Bul. Regele Ferdinand 19. sz.) teendőek le.

A zárt ajánlatok 1926. évi augusztus hó 18-ikán délután 4 (16) órakor bontattnak fel alulirott csődtömeggondnok fent megjelölt ügyvédi irodájában.

A csődválasztmány fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül bármelyiket vagy egyiket se fogadja el, mely utóbbi esetben azonnali szóbeli versenyárverés fog megtartatni.

Amennyiben ezután sem éretnék el megfelelő ár a csődválasztmány fenttartja magának a jogot, hogy a tömeget más módon értékesítse.

A felajánlott vételár elfogadása esetén vevő köteles, a megvett tárgyakat 24 órán belül elvitetni.

A csődválasztmány és a csődtömeggondnok semmiféle szavatosságot nem vállal a megvett tárgyak minőségére vagy mennyiségére szempontjából.

A zárt ajánlatok az egész tömegre, vagy külön az árukra és külön a berendezésre is adhatók.

Arad, 1926. augusztus hó 9-én.

Dr. Ursu János

csődtömeggondnok

Arad, Bul. Regele Ferdinand

No. 19. földsz. jobbra.

Butorüzet megszüntetése miatt

ebédlő, háló, nappali, egyes fa- és vasbutorok, Edénpamlagok és kárpitozott áruk jutányos árban részletfizetésre is beszerezhetők:
16781

GAPAI KÁROLY-nál
Arad, Str. G. Lazar 5. (Uránia-mozi mellett.)

Fogászat! „Wipla“

a fogászatban Platinázott fogak („Wipla“ anyag) újdonság 200—250 lej. Arany koronák — fogak garantált arany darabja 350—400 lej. Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) Fehér fogak kautschukra darabja 50 lej. Foghuzás (injektiós érzé-telentítés-sel) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközölköttek. 5376

Frida D'MOUDJALLED
vizsgázott fogászati
Arad Bul. Reg. Ferd. 14. (József főherceg-ut.)

SPORT.

O AAC—MSE 2:1 (0:1.) Lanya iramu mérkőzés, melyet a szerencsésebb hazai csapat nyert meg. A marosvásárhelyiek igen szimpatikus benyomást keltettek, jó technikával rendelkeznek, merítettően és szépen passzolnak, csak a támadások befejezéséhez hiányzott nálunk a kellő erély. Az AAC nagyon megérezte Török és Kolombán hiányát, a csapat egy fáradt egyilttes képét nyújtotta, csak a halvesor elégitert ki. A játék marosvásárhelyi támadásokkal kezdődik és a 16. percben Nagy II. goalt rug. Az AAC egyenlítés kísérletei nem sikerültek, egy pár „ziccer” kihasználatlanul maradt. A második féldőt is MSE támadások vezették be, s Szabó faultja miatt elért tizenegyesből biztosíthaták volna a győzelmet, de Glanzmann II a labdát élesen kapu mellé lötte. Ezután az AAC került frontba, s a 11. percben Kelly helyezett lövése megszerezte a kiegyenlítést, majd a 21. percben ugyanó rugta a győztes goalt is. A mérkőzést Oravetz vezette.

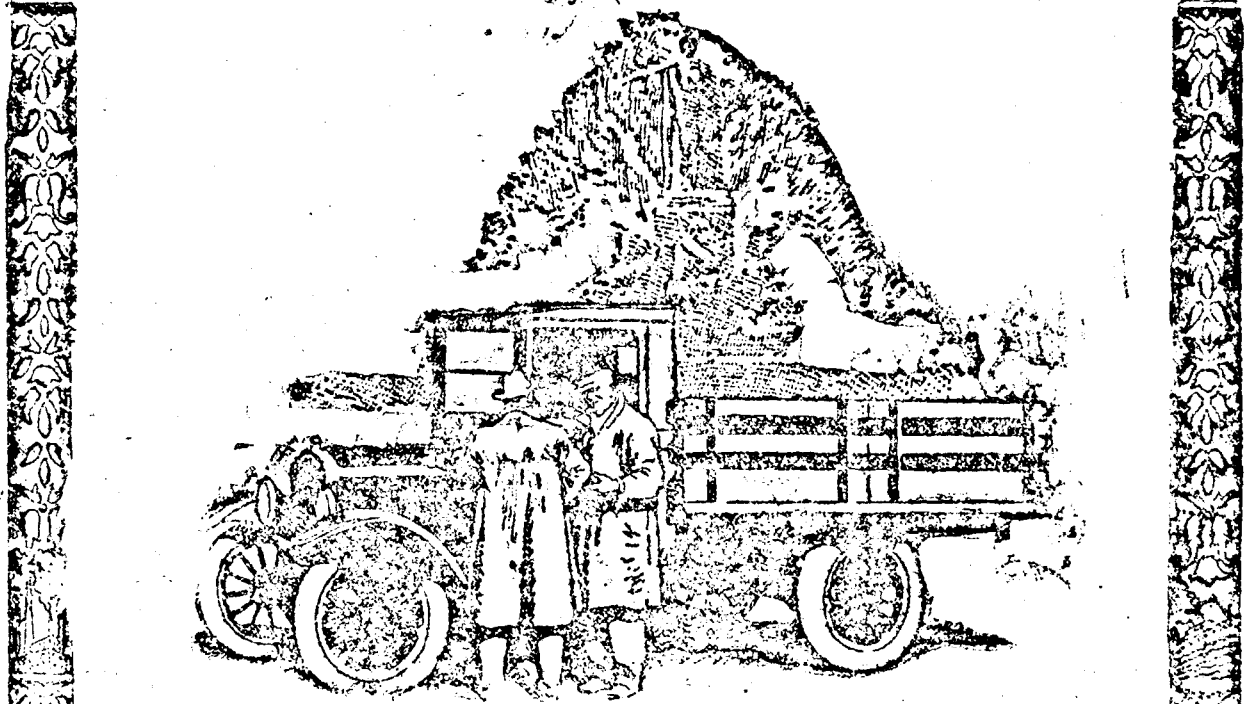
O Az Olimpia védi ez évben az ezüst koszorút. Az Olimpia által alapított ezüst koszoru vándordíjnak ez évben maga az Olimpia a védője, mert a másik döntőbe jutott egyesület, az AMTE remondta a mérkőzést. Ennek következtében a vigaszdíj mérkőzést sem játszottak le s így Micalaca programjának mellől maradt, noha az Olimpia két évvel ezelőt azért alapította ezt a vándordíjat, hogy a micalacai közönség évről-évre érdekes sportatrakcióhoz jusson.

O Banatul serlegmérkőzések. Voința-Vict.—Intelegera 3:0 (0:0) Biró: Fövényi. Wacker—Banatul 2:1 (0:1.) Biró: Gaál

O Erdélyi mérkőzések. Oradea-Marc. NAC—Törökvs comb.—CFR Mures 12:0 (8:0.) NAC—Törökvs comb. II—CFR (Oradea) 2:1 (1:1.) Egyetértés—Amateure 1:0 (1:0.) Ciul. KAC—Husos 0:0. Petrosani. CAMP—HTV 7:0 (2:0.) Lugoj. Lugoj vál.—Temesvár II. oszt. vál 3:3 (2:2.) Timisoara. Rapid—Victoria (Versec) 7:0 (2:0.) Nemzetközi mérkőzés. Resita. TAC comb.—UDR 3:3 (2:2.)

O A „Meteor” országos kerékpárversenye. Szépszánu induló, izgalmas küzdelmek és precíz rendezés jellemezték a „Meteor” versenyt, melynek eredményei a következők:

1000 méteres megnyitó-verseny: 1. Rennich (Meteor) 1 p. 14.4 mp. 2. Deák (Gloria-CFR.) 3. Valaczkay II. (Meteor). 1000 méteres vadászverseny kezdők számára: 1. Valaczkay I. (Meteor) 1 p. 23.4 mp. 2. Szabó (Meteor). 3. Pintér (AMTE). 1000 méteres handicap verseny. 1. Rennich (Meteor) scratch 1 p. 27.2 mp. 2. Román (Gloria-CFR). 3. Valaczkay I. (Meteor). 500 méteres baby-verseny: 1. futam: 1. Pollák Béla. 2. Klein Imre. 3. Schön István. II. futam: 1. Varjas Béla. 2. Varjas Lajos. 3. Czitrom Jenő. 1000 méteres verseny növendékek számára: 1. Losonczy. 2. Himmlerfahrt. 3. Freimann. 2000 méteres négyes csapatverseny. 1. Meteor (Rennich, Janka II., Valaczkay II., Zabova) 2 p. 05.6 mp. 2. Gloria-CFR. 3. Kinizsi. 15 kilométeres páros verseny 1. Rennich—

Miért nem választ gendosabban!

Gyárosok, kereskedők és gazdák, ti, kiknek üzemetek van, miért nem foglalkoztok behatóbban a szállítás súlyos problémájával?

Megtalálni a helyes szállítóeszközt annyit jelent, mint pénzt, időt és fáradságot takarítani meg. Bizonyított tény, hogy a kis szállítmányok túlnyomórésze nem haladja meg az 1000 kgr súlyt. Ezért tervezte Henry Ford az egytonnás teherautót.

Ford teherautó több fut a világon, mint az összes többi gyártmányok együttvéve. Miért? Mert a Ford teherautó gyors, szívós s üzemenköltsége a legkisebb.

Ha megbízható és gyors szállítási eszközre van szükségetek, ha kiadásaitokat csökkenteni, s bevételeiteket fokozni akarjátok szerezsetek be még ma egy Ford teherautót

Ford Motor Company

Látogassa meg azonnal környékbeli képviselőink egyikét

Valaczkay II. (Meteor) 25 p. 50.6 mp. 2. Deák—Mayer (Gloria-CFR.) 3. Zabova—Janka II. (Meteor). 4. Lambert—Szabó (Kinizsi.)

O Magyarország—Olaszország 6:4 Országközi atlétikai verseny. Részletes eredmények: 100 m. 1. Hajdu (M.) 10.7 mp. 2. Maregatii (O.) 3. Fluck (M.) 4. Reiser (O.) 400 m. 1. Carlini (O.) 50 mp. 2. Gargulio (O.) 3. Gerő II. (M.) 4. Kurunczy (M.) 800 m. 1. Barys (M.) 1 p. 57.6 mp. 2. Facelli (O.) 3. Cominotti (O.) 4. Rózsa (M.) 1500 m. 1. Pecalli (O.) 4 p. 8.6 mp. 2. Garavetta (O.) 3. Belloni (M.) 4. Villányi (M.) 5000 m. 1. Davoli (O.) 15 p. 42.6 mp. 2. Grosz (M.) 3. Boero (O.) 4. Papp (M.) Olimpiai staféta: 1. Magyarország (Fluck, Hajdu, Kurunczy, Barys) 3 p. 33.8 mp. 2. Olaszország. Magasugrás: 1. Késmárky (M.) 186 cm. 2. Orbán (M.) 3.

Palmieri (O.) 4. Bariberi (O.) Távolugrás: 1. Torre (O.) 708 cm. 2. Püspöky (M.) 3. Bochesse (O.) 4. Molnár (M.) Diszkoszvetés: 1. Marvalits (M.) 44 m. 26 cm. 2. Pignini (O.) 3. Domogán (M.) 4. Pocioli (O.) Gerelyvetés: 1. Szepes (M.) 59 m. 91 cm. 2. Gyunkó (M.) 3. Dominetti (O.) 4. Campicchi (O.)

O Megjelent az Erdélyi Sport legújabb száma, mely részletesen közli az összes bel- és külföldi sporteseményeket.

— Egy amerikai nő átuszta a La Manche-csatornát. Doverből jelentik: Egy fiatal amerikai hölgy, miss Ederle Cap Grisnezhál indulva tizennégy és fél óra alatt átuszta a La Manche-csatornát. Miss Ederle az első nő, akinek e vállalkozása sikerült, eddig csak három férfi uszta át a csatornát.

Jöjjön Budapestre!

Budapesti és balatoni fürdők ventől a magyar vasúton 50% kedvezményt kapnak:

Continental szálloda

Budapest, VII. Deháy-utca 42. (Hungarier-fürdő épületében. — Modern comfort! — Modernitást! —

Liget-szanaszatórium

Legmodernebb gyógyintézet gromor, bál, berek, sziv-, vesé-, cukorbetegségek részére. Vízgyógyintézet. VI. Nagy János (Benczur) utca 47. szám.

Dr. Pajor szanaszatórium

és vizgyógyintézet Budapest, VIII., Vas-utca 17. szám.

Park-szanaszatórium

Legkiválóbb sebészeti gyógyintézet, szülészeti osztály, urológia, hólyag, prostata, vesebetegségek kezelésére. Köntön. VI. Aréna-utca 84. szám.

Royal nagyszálló

VII. Erzsébet körút 45-47. Világhírnévű szálló! Budapesti és más magyar fürdők látogatási 50 százalékos kedvezményt kapnak.

Svábhegyi szanaszatórium

Klimatikus, dietetikus gyógyintézet bel- és légúti beteg részére. Nap- és légtüdők I. Báro Eltvőse utca 12. szám.

Szent Margit Sziget

A Dunasziget gyógyhely. 150 hidas park. Nagyszálló. Szanaszatórium. Magyarország legmodernebb üdülő- és gyógyintézet. Kécs és szanaszatóriumok részére. Téli strand, rét, és idecséség ellen. Téli strand, rét, és idecséség ellen.

Képkerevezéseket legjutányosabb árért, képek, tükrök, órák, szövetek, vásznak, csillárok, sezionok legelőnyösebb árért, részletfizetésre is „**ARTA**”-nál Arad, Calea Banatului (Asztalos S.-u.) 5. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésen és hirdetésnap 4 lej — heti, vasárnap 5 lej. — Vestagabb betűvel 3 lej, illetve 10 lej. — A vestagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelölni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesztünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hűtőhöz 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem kerülhet, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon úton is felvehetők, telefon szám: 151. * * * * *

Alkalmazás.

KIFUTÓ LEANY azonnal felvétetik Arad, Str. Consistoriului 12. I em. feljárát hátul az udvarban. 600

INTELLIGENS, munkaszerető, háztartás minden ágában jártas nő háztartásnőül vagy vidéki vendéglő felügyelésére vállalkozik azonnalra. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4838

NÉMET kisasszonyt keresek délutánra. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 4832

SZOLGÁT keresek, aki megbízható és munkaszerető ember és aki már szolgát állásban volt. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4842

RECHSDEUTSCHES Mädchen sucht Beschäftigung im Haushalt. Briefe unter „Ohne Gehalt“ in die Administration des Aradi Közlöny erbeten. 4841

FIATAL gyermektelen házaspár házmesteri állást keres augusztus 15-re. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4843

Ellátás.

BÁRMELY középiskolába járó tanulóknak előnyös feltételek mellett helyezhetők el az aradi római kath. internátusban. Érdeklődni lehet az Intézet igazgatóságánál Arad, Str. Nicu Filibescu 36. 4827

Oktatás.

FRANCIÁT nagyon olcsón tanítok, pótvizsgára előkészítek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 10399

Vétel és eladás.

EGY fél fehér hálószoba és egy fürdőszoba eladó. Arad, Akác-utca 2. 4829

ELADÓ cséplőgépfordson motorral együtt. Cím Tomuca Todor és Tsal Simandul de jos (Alsósimánd.) 4830

ZONGORA rövid, erős vasbetéttel jutányos áron eladó. Arad, Str. Cuza Voda 20. sz. 4840

PERZSASZÖNYEGEK, gyári ebédli szőnyegek, komplett irászoba, ebédli, hálóberendezések, íróasztalok, könyvszekrények, rollós írástszekrény, bútorok, vitrin, zongorák, kárikabátok, flu nadrágok, plüsch asztal és scheslon terítők, függönyök, storeok, gyermekpaplan, ágy- és asztalneműk, kézi mángorló, gyermekkosci, rézmosó, különböző butordarabok, dísz tárgyak, festmények, stb. eladók. Salgóné Arad, Str. Consistoriului 12. sz. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

EZÜSTÖT, pianót, zongorákat, szőnyegeket magas áron veszek. Salon Artistique Arad, Fischer Eliz-palota. Antik butorok részletek kaphatók. 20.0

ANTI-K BUTOROKAT, különböző szoba-berendezéseket, egyes butordarabokat, íróasztalokat, székeket, perzsa- és gyári szőnyegeket, fehérneműket keresek sürgősen bizonyánba a azok gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

BUTORLERAKATBAN legelőcsőbb áron kaphatók: ebédliok, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 2122

RÖVID keresztúros zongora eladó. Arad Str. Consistoriului 9., házmesternél. 4817

VILÁGOS háló, fehér konyhaberendezés, varrógép és különféle tárgyak eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4845

MACULATURA PAPIR 5 klg-os csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Lakás.

SZOBA, konyha, éleškamra butorral 12.000 lejért átadó. Arad, Str. Dr. Raftiu (Sarló-u.) 74. 4844

KERESEK azonnalra, legkésőbb szeptember 1-re egy vagy kétszobás uccal butorozatlan garzon lakást konyhával, lehetőleg fürdőszobával, Bári közvetitől, díjazva lesz. Értesítést kérek a Chateau-Palugyay pezsgőgyár irodájában Arad, Piața Avram Iancu 16. 4795

Ingatlan.

GAZDÁLKODÁSRA alkalmas magánház istállóval eladó. Arad, Str. dr. Raftiu 86. 4821

Uveg-, porcellán, zománczott edények, befőttes üvegek bármily mennyiségben legelőcsőbban „**GLORIA**” üzletben, Arad Piața Festeiului (Halmonyosságban legelőcsőbban „**GLORIA**” üzletben, tér) 13. és Damjanich-u. 11.

Istálló, szénapadlással szeptember 1-re kiadó. Értekezhetni Maosinik Jánosnál Arad, Str. Teodor Ciocnea 28. 4775

Műhely, raktár vagy gyár részére alkalmas világos helyiség kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4833

Polgári igényeknek megfelelő, kellemes otthon biztosító családi házak

a volt Vécsy-utca környékén, 4 szoba, elő-, fürdőszoba elfoglalható lakással, 500.000 lejért; a víztorony közelében 8 és 4 szobás, elő-, fürdőszobás lakásokkal, 550—600.000 lejért; a volt Batthyány-utca és szerb templom közelében 3 és 4 szobás, elő-, fürdőszobás elfoglalható lakásokkal, remekül parkirozott udvar és gyümölcsösökkel, 850—1.000.000 lejért **eladók.** Megbizott: „Uranul” Iroda Arad, főpósta-val szemben. 16148

Fürdődressz, fürdőkepp, flötir-kepp, plyama, flötirtörülköző, kötött kabát és mellény, selyemszál, harsanya és keziyu legelőcsőbban kapható: Szántónál Arad, Str. Eminescu 8. (v. Deák Ferenc-utca) Vadászkerület-szemből

Steiner Leányinternátus felvevő bentlakó és bejáró rendszer tanulókat és olvállal teljes anyagi felelősséggel bel- és külföldi magánvizsgálatra magántanulókat, vagy továbbképzésre leánykakat Szigorú felügyelet, kitűnő ellátás, egyéni tanítás Prospektussal kívánatra készsöggel szolgál Izt. Leányinternátus Arad augusztus 1-ig Strada Alexandra Gavra 19., aug. 1-től Str. Popa I. Russu 3. (Lujza-u. 3.)

Str. Oituz (v. Illés-uccában) 2 szobás, előszobás és 1 szoba, konyhás lakásból álló ház, nagy telekkel, 270.000 lejért elköltözés miatt sürgősen eladó. Az egész ház elfoglalható. Kizárólagos megbizott: Györffy Murosz irodája Arad. 15249

Főútvonalon raktárnak vagy műhelynek alkalmas nagy, száraz helyiség, uccal bejárattal, kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4884

Ritka alkalmi ház eladás! Központhban 7 lakásu emelotes bérház, 100.000 lej évi jövedelemmel, 1.300.000 lej. — Belvárosban 4 szoba, fürdőszobás, villaszerű magánház, parkirozott udvarral 620.000 lejért sürgősen eladók. Megbizott: Geler Ferenc ingatlanforgalmi irodája Arad, Piața Avram Iancu 21.

MARIENBAD világhírű gyógyhely az elhízás, gyomor, bél-, és májbajok, reuma, női betegségek és vérszegénység ellen. — Moor, szénsavas és acélfürdők! — Évente százezer betegnek nyújt gyógyulást!

SOLINGENI „Patria” és STEYR „Waffenrad” kerékpárok kedvező fizetéssel feltételek mellett kaphatók **HAMMER VILMOS** műszerész 1566 Arad, Piața Avram Iancu 5-6. Motorgummik minden méretben raktáron.

A BEOCSINI CEMENTGYÁRI UNIO helyi legkiválóbb kötőképességű I-a **PORTLANDCEMENTJE** mindenkori garantált 8 napon belüli szállására kizárólag megrendelhető: **BOROS & CZUCKER Arad** Lényegesen olcsóbb az összes hasonló minőségű cementgyártmányoknál! Építészeknek nagy árkedvezmény! Telefon: 952. Sürgönycim: Borosfa.

Villanymotort egy 0.3 vagy 0.5 lóerős kétfázisú 2 x 105 volt **megvételre keresünk** Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Eladó hegyalján, 10 perc a villamos megállótól, 12 katasztrális hold jókarban levő termő szőlő 340 Htl. hordó, láda, permetezők, borszivó gép és 3 szobás uri lakás berendezve, mellék helyiségekkel, idej terméssel együtt 850.000 Lej. **Értekezni: LUSZTBADER ADOLF** ingatlanforgalmi irodájában Arad, Strada I. Dessenau No. 2.

Berán Béla férfi fehérnemű vállalata Arad, Str. Greceanu (Perényi-utca No. 5.) Ajánlom legelőcsőbbtől a legfinomabb kivitelig minden **férfi fehérneműt. Elsőrendű munka. GYÁRI ÁRAK!**

Építetők figyelmébe! A legegyszerűbb és legmodernebb igényeket is kielégítő legelőcsőbb és leggazdaságosabb rendszeren alapuló építkezéseket és átalakításokat vállal: **TRITTHALER FERENC & COMP.** tervezési és vállalati irodája ARAD, Str. Cosbuc 15.